

1. MEKANSAL BİLGİLERİN SAYISALLAŞTIRILMASI VE ANALİZLER

1.1. AMAÇ VE YÖNTEM

Raporun bu bölümü, Nazım Plan Çalışmalarında, kurumlardan elde edilen ve büroda üretilmiş olan doğal yapı ve arazi kullanımı ile ilgili mekansal bilgilerin sayısallaştırılması ve analizin yapılmasını kapsamaktadır.

1/25.000 ve 1/100.000 ölçekli haritalar ile kurumlardan alınan dokümanlar ve bilgiler Büyükşehir Belediyesi Planlama Müdürlüğü tarafından sağlanmıştır.

Çalışma sınırı, İzmir Büyükşehir Belediyesi alanları ile kuzeyde Çandarlı, doğuda Turgutlu, batıda Çeşme ve Karaburun ilçelerini içine alacak biçimde belirlenmiştir. Bu sınırlar içinde elde edilen bilgiler ve veriler sayısallaştırılarak bilgi paftaları oluşturulmuştur. 2004 yılında yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Kanunu kapsamında İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içini kapayan alanda aynı bilgiler güncellenerek ayrıca bu sınırlar içini tanımlayan yeni bilgi paftaları üretilmiştir. Ancak raporda ve plan kararlarında Büyükşehir Belediyesi sınırları içi esas alınmıştır.

Bu bölümde genel bilgiler özet olarak aktarılmış olup, ayrıntılı mekansal analizler alt yörelerde anlatılmıştır.

Analizlerde kullanılan bilgiler öncelikle 1/25.000 ölçekli halihazır paftalara işlenmiş, bunlardan yararlanılarak sayısal ortama aktarılmıştır.

Sayısal ortama aktarılan bilgilerin verileri 1/25.000 ölçeklidir. Bu raporda kullanılan çıktılar 1/500000, 1/200.000 ve 1/100.000 ölçekli olarak alınmıştır. Ancak veri tabanı 1/25.000 ölçekli bilgilere dayalı olduğundan sayısallaştırılmış bilgiler 1/25.000 ölçekli planlarda gerekli olan ayrıntıları içermektedir.

Verilerin sayısallaştırılması ile 75 veri katmanı oluşturulmuştur. Bunlardan kıyı çizgisi, ulaşım ağı, idari sınırlar, pafta çizgileri gibi birçok katman, haritada referans oluşturmak amacı ile her analiz haritasında kullanılmıştır. Arazi kullanım katmanları da birçok analiz paftasında kullanılmış, böylece mevcut arazi kullanımı ile eşik bilgileri arasındaki ilişki ortaya konulmaya çalışılmıştır. Sayısallaştırılmış verileri kullanarak, bu katmanlardaki bilgileri birbirleri ile farklı biçimlerde eşleştirerek farklı analizler yapılabilir, ya da yeni bilgi katmanları elde edebilirler.

1.1.1. SAYISALLAŞTIRILAN VERİ KATMANLARI

1- Harita Bilgileri

- Deniz, Kıyı Çizgisi
- Akarsular, göller, baraj gölleri
- Yer ve yerleşme isimleri
- Pafta Bölünme Çizgileri

2- Sınır Bilgileri

- Belediye Sınırı
- İl Sınırı
- İlçe Sınırı
- Turizm Merkezi Sınırı
- Özel Çevre Koruma Alanı Sınırı
- Sulak Alan Sınırı (Ramsar)
- Su Kaynaklarını Koruma Alanı Sınırları (mutlak, kısa, orta, uzun mesafeli)
- Yaban Hayatı Koruma Alanı Sınırı
- Doğal Sit Alanı Sınırı ve dereceleri
- Arkeolojik Sit Alanı Sınırı ve dereceleri
- Kentsel Sit Alanı Sınırı ve dereceleri

3- Arazi Kullanış Bilgileri

- Kentsel Yerleşme Alanları
- Toplu Konut Yerleşme Alanları
- İkinci Konut Alanları
- Kırsal Yerleşme Alanları
- Merkezi İş Alanları, merkezler
- Sanayi Alanları (sanayi, depolama, k. sanayi, KDKÇA)
- Organize Sanayi Bölgeleri
- Serbest Bölge
- Askeri Alan, Askeri Güvenlik Bölgesi
- Kamu Kurum Alanları
- Üniversite, Yüksekokul Alanları
- Turizm Tesis Alanları
- Kamu Dinlenme Tesisleri Alanı
- Parklar, Rekreasyon Alanları
- Mezarlıklar
- Ağaçlandırılacak Alanlar, Yeşil Kuşak Projeleri

4- Ulaşım ve Teknik Altyapı Bilgileri

- Otoyol
- Karayolu
- İl Yolu
- Köy Yolu
- Demiryolu ve İstasyonlar
- Havaalanı
- Liman, Yat Limanı, Balıkçı Barınağı, vb.
- Enerji Nakil Hatları
- Doğalgaz Boru Hattı

5- Toprak Sınıfı Bilgileri

- 1. ve 2. sınıf Topraklar
- 3. ve 4. sınıf Topraklar
- 5., 6., 7. ve 8. sınıf Topraklar

6- Tarımsal Kullanım Potansiyeli

- Sulu Tarım (toprak potansiyeli olarak)
- Kuru Tarım
- Bağ-bahçe alanı
- Özel Ürün Alanı (zeytinlikler)
- Meralar (toprak niteliği olarak)
- Orman Potansiyelli Alanlar (toprak niteliği olarak)
- Makilik, fundalık
- Taşlık, kayalık

7- Orman Bilgileri

- Orman Alanları
- Orman Dışına Çıkartılmış (2b) Alanları
- Orman İçi Dinlenme Yerleri

8- Su Kaynakları ve Hidroloji

- DSİ Sulama Alanları
- Taşkın Alanları, Yeraltı Suyu Yüksek Alanlar
- Erozyonlu Alanlar

9- Topoğrafik Eşikler

- Eğimi %10'dan Az Alanlar
- Eğimi %10-25 Arasındaki Alanlar
- Eğimi %25-40 Arasındaki Alanlar
- Eğimi %40'dan Fazla Alanlar

10- Jeolojik Veriler

- Alüvyon Birimler (zayıf zeminler)
- Faylar
- Fay çevresi etki alanları
- Toprak kayma riski olan (heyelanlı) alanlar
- Sazlık ve bataklıklar

1.1.2. MEKANSAL ANALİZ PAFTALARININ İÇERİKLERİ

Mekansal bilgiler aşağıdaki konularda ele alınmış ve her biri için rapor içinde 1/200.000, ayrıca 1/100.000 ölçekli paftalar üretilmiş ve CD kayıtları hazırlanmıştır.

1. Sınır Haritası

Belediye ve mücavir alan sınırları, il ve ilçe sınırları ile köy yerleşik alan sınırları ve planlama ile ilgili özel statülü alan sınırları,

2. Kentsel Arazi Kullanışı Haritası

Kentsel, kırsal yerleşim alanları, merkezi iş alanları, merkezler, organize sanayi, küçük sanayi bölgeleri, toplu işyerleri, havaalanı, üniversite, askeri alan, kamu tesis alanları, spor, rekreasyon, mezarlık, vb. kullanışlar,

3. Ulaşım ve Altyapı

Otoyol, karayolu, il yolu, köy yolu vb. ulaşım kademelenmesi, oto terminal, liman, yat limanı, balıkçı barınağı, havaalanı, raylı sistemler, demiryolları, istasyonlar, enerji nakil hatları, boru hatları, arıtma tesisleri, vb.

4. Koruma Alanları

Doğal, kentsel, arkeolojik sitler, özel çevre koruma alanları, sulak alanlar, su kaynakları koruma alanları, vb.

5. Orman

Orman statüsündeki alanlar, orman sınırı dışına çıkartılmış (2b) alanları, orman içi dinlenme yerleri, ağaçlandırma alanları, yeşil kuşak projeleri

6. Toprak Kaynakları Sınıflandırma Haritası

1.-2. sınıf, 3.-4. sınıf ve diğer toprak gurupları

7. Tarımsal Arazi Kullanım Potansiyeli

Kuru, sulu tarım alanları, özel ürün, bağ-bahçe tarımı alanları, mera, makilik, fundalıklar, taşlık – kayalık, orman potansiyelli topraklar

8. Su Kaynakları

İşletme, inşaat ve proje halindeki sulama alanları, taşkın alanları, yeraltı suyu yüksek alanlar, su kaynakları koruma alanları vb.

9. Topoğrafya

Yerleşime uygunluk değerlendirmesine esas olacak eğim sınıfları

10. Jeolojik Yapı

Jeolojik birimler, taşkın alanları, yeraltı suyu yüksek bölgeler, zemin bakımından yerleşmeye uygunluk sıralaması, jeolojik bakımdan sakıncalı ya da gelişme öncelikli alanlar.

1.2. MEKANSAL ANALİZLERİN COĞRAFİ KAPSAMI

- İzmir Nazım Plan çalışmalarında mekansal analiz ve sentez çalışmaları, Metropolitan kentin etki alanını tanımlayan kentsel bölgenin büyük bölümünü kapsamaktadır. Bu alanlar İzmir ilinin büyük bir kısmını oluşturmaktadır.
- Merkezde Konak, Karşıyaka, Bornova, Buca, Çiğli, Gaziemir, Balçova, Narlıdere, Güzelbahçe ilçelerinin tamamı,
- Batıda Seferihisar ilçesinin tamamı, Urla, Karaburun ilçesinin Mordoğan İlk Kademe Belediye sınırlarını,
- Kuzeyde Menemen, Foça ilçelerinin tamamı ile Aliağa ilçesinin büyük bölümünü,
- Doğuda Kemalpaşa ilçesinin tüm alanı, Bayındır ilçesinin büyük bölümü,
- Güneyde Torbalı ve Menderes ilçesinin tamamı, Selçuk ilçesinin büyük bölümü mekansal analiz kapsamına alınmıştır.

Rapor kapsamında verilen alansal değerler, bu bölge içinde yapılan ölçümlere dayanmaktadır. (Tablo:1)

Arazi kullanım analizlerinin coğrafi kapsamı İzmir Büyükşehir Belediyesinin 5216 sayılı yasayla oluşmuş sınırlarını kapsamaktadır.

- Konak, Buca, Bornova, Karşıyaka, Çiğli, Gaziemir, Balçova, Narlıdere, Menemen, Menderes, Aliağa, Bayındır, Foça, Karaburun, Kemalpaşa, Seferihisar, Selçuk, Torbalı ve Urla ilçelerinden,
- Helvacı, Canlı, Çırpı, Yeni Foça, Bağarası, Gerenköy, Armutlu, Bağyurdu, Ören, Ulucak, Yukarıkızılca, Asarlık, Emiralem, Harmandalı, Koyundere, Maltepe, Seyrek, Türkeli, Ulukent, Görece, Tekeli, Oğlananası, Değirmendere, Özdere, Gümüldür, Doğanbey-Payamlı, Ürkmez, Ayrancılar, Pancar, Karakuyu, Yazıbaşı ve Çaybaşı ilk kademe belediyelerinden,
- Bozköy, Çaltılıdere, Çakmaklı, Çıtak, Çoraklar, Güzelhisar, Hacıömerli, Horozgediği, Kalabak, Karaköy, Karakuzu, Samurlu, Uzunhasanlar, Şehitkema1, Alankıy1, Osmanlar, Balcılar, Dernekli, Hisarlık, Çamlıbel, Söğütören, Karahalilli, Yakapınar, Elifli, Çiftçigediği, Kızılcaova, Arıkbaşı, Kızılcaağaç, Fırınlı, Çıplak, Havuzbaşı, Yeni bağarası, Yeniköy, Kozbeyli, Ilıpınar, Akalan, Ansızca, Aşağıkızılca, Bayramlı, Beşpınar, Cumalı, Çambel, Çınarköy, Damlacık, Dereköy, Gökyaka, Gökçeyurt, Kamberler, Kızılüzüm, Kurudere, Kuyucak, Ovacık, Sarılar, Sinancılar, Sarıçalı, Vişneli, Yenmiş, Yeşilyurt, Yeşilköy, Yenikurudere, Yiğitler, Zeamet, Alaniçi, Bozalan, Çukur, Göktepe, Görece, Hasanlar, Hatundere, İğnedere, Karaorman, Süleymanlı, Turgutlar, Ayvacık, Bağcılar, Belen, Çaltı, Doğa, Haykıran, Telekler, Yanık, Akçaköy, Ataköy, Çakaltepe, Çamönü, Çatalca, Çile, Develi, Efemçukuru, Gölova, Karakuyu, Keler, Kuyucak, Küner, Sancaklı, Şaşal, Yeniköy, Kısık, Turgut, Beyler, Düzce, İhsaniye, Gödençe, Çamtepe, Orhanlı, Kavakdere, Barutçu, Zeytinköy, Ahmetli, Arslanlar, Bozköy, Çakırbeyli, Çamlıca, Dağkızılca, Dağtekke, Demirci, Düverlik, Helvacı, Kaplancık, Karaot, Korucuk, Ormanköy, Sağlık, Saipler, Taşkesik, Tulum, Yeşilköy, Yeniköy, Yoğurtcular, Bademler, Balıklıova, Barboros, Demircili, Gölcük, Kuşçular, Ovacık, Yağcılar Beşyol, Camiiçi, Çiçekli, Eğridere, Karaçam, Kavaklıdere, Kayadibi, Kurudere, Sarnıç, Yakaköy, Gökdere, Laka, Belenbaş, Karağaç, Kırıklar, Doğanlar, Çamlıköy, Küçükkkaya, Payamlı, Sancaklar, Yamanlar, Kavacık ve Tırzalı köylerinden oluşmaktadır.

- Planlama Kapsamındaki Alanlar

İLÇE	HA	KM ²
KONAK	12520,8	125,2
KARŞIYAKA	7238,8	72,3
BORNOVA	21866,8	218,6
BUCA	18197,0	181,9
ÇIĞLI	11668,7	116,6
GAZİEMİR	4410,9	44,1
BALÇOVA	2236,8	22,3
NARLIDERE	4466,5	44,6
GÜZELBAHÇE	7162,7	71,6
ALIAĞA	31690,7	287,3
BAYINDIR	31610,5	316,1
FOÇA	23997,2	240,0
KEMALPAŞA	71723,8	717,2
MENDERES	79376,8	793,8
MENEMEN	61240,2	612,4
SEFERİHİSAR	44790,2	447,9
TORBALI	55031,7	550,3
URLA	46515,4	46,5
SELÇUK	17419,1	174,2

BELDE	HA	KM ²
HELVACI	3191,6	31,9
CANLI	1403,0	14,0
ÇIRPI	3091,3	31,0
KAYNAKLAR	5329,6	53,3
SASALI	4350,8	43,5
YENİ FOÇA	6966,8	69,6
GERENKÖY	3095,2	30,9
BAĞARASI	1544,3	15,4
SARNIÇ	244,5	24,4
YELKİ	1461,6	14,6
MORDOĞAN	8068,9	80,7
ULUCAK	2555,3	25,6
ARMUTLU	2196,1	22,0
ÖREN	2897,1	28,9
BAĞYURDU	5338,6	53,3
YUKARI KIZILCA	4006,7	40,0
TEKELİ	2560,2	25,6
OĞLANANASI	2222,3	22,2
GÖRECE	1244,3	12,4
ÖZDERE	8564,6	85,6
GÜMÜLDÜR	1594,3	15,9
DEĞİRMENDERE	1310,8	13,1
TÜRKELLİ	1723,2	17,2
SEYREK	12715,8	127,1
EMİRALEM	1631,3	16,3
AŞARLIK	758,3	7,6
KOYUNDERE	1439,6	14,4
ULUKENT	1970,3	19,7

HARMANDALI	1704,6	17,0
MALTEPE	5529,1	55,2
ÜRKMEZ	1911,0	18,8
DOĞANBEY-PAYAMLI	6051,2	60,5
YAZIBAŞI	3558,3	35,6
SUBAŞI	4486,1	44,9
ÇAYBAŞI	3595,6	36,0
KARAKUYU	2068,4	20,7
AYRANCILAR	1825,3	18,3
PANCAR	4882,7	48,8

Tablo:1

1.3. SINIRLAR

▪ **Mekansal analizler kapsamında, sayısallaştırılan idari sınırlar;**

İl, ilçe, belediye, mücavir alan çevre belediye sınırları ile (sınırlı ölçüde) köy sınırlarıdır.

İdari sınırlar, Valilik İl İdare Kurulu, Mahalli İdareler İl Müdürlüğü ve Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü'nden alınmıştır. Elde edilen bilgiler, Belediye'nin arşivindeki ve çeşitli ölçeklerdeki planlarda işlenmiş bilgilerle karşılaştırılarak sayısallaştırılan bilgiler Harita Şube Müdürlüğü'nden alınmıştır.(Tablo:2) (Harita:1)

▪ **Özel Statülü Alan Sınırları;**

İdari sınırlar dışında, planlamaya ilişkin koruma amaçlı ya da farklı statüleri temsil eden diğer sınırlar da sayısallaştırılmıştır. Bunlar;

- Turizm merkezi sınırları, (Turizm Bakanlığı'ndan)
- Özel çevre koruma alanı sınırları, (Özel Çevre Koruma Kurumu'ndan)
- Sulak alan (Ramsar) sınırları, (Çevre Bakanlığı'ndan)
- Yaban hayatı koruma alanı sınırları, (Orman B. Milli Parklar Gn. Md.'nden)
- Su kaynakları mutlak, kısa, orta, uzun mesafeli koruma alanı sınırları, (DSİ ve İZSU Gn. Md.'nden)
- Doğal, arkeolojik, kentsel sit sınırları, (Kültür Bakanlığı ve KTVKK Bölge Md.'lerinden) elde edilerek analiz paftalarına işlenmiştir.

İZMİR KENTSEL BÖLGE NAZIM İMAR PLANI KAPSAMINDAKİ BELEDİYELER					
BELEDİYE	BAĞLI OLD.	STATÜSÜ	İZMİR MERK.	2005	BELED.
ADI	İDARİ BİRİM		UZAK. (KM)	YILI NÜF.	AL. (ha)
ALIAĞA	ALIAĞA	İLÇE BEL.	52,5	56946	31690,7
ARMUTLU	KEMALPAŞA	BELDE	41	7712	2196,1
ASARLIK	MENEMEN	BELDE	34	21681	758,3
AYRANCILAR	TORBALI	BELDE	32	8066	1825,3
BAĞARASI	FOÇA	BELDE	53	3851	1544,3
BAĞYURDU	KEMALPAŞA	BELDE	49	6256	5338,6
BALÇOVA	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	8	68795	2236,8
BAYINDIR	BAYINDIR	İLÇE BEL.	69	29639	31610,5
BORNOVA	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	8	457354	21866,8
BUCA	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	6	370107	18197,0
CANLI	BAYINDIR	BELDE	60	1808	1403,0
ÇAYBAŞI	TORBALI	BELDE	42	5400	3595,6
ÇIRPI	BAYINDIR	BELDE	56	3823	3091,3
ÇIĞLI	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	15	131720	11668,7
DEĞİRMENDERE	MENDERES	BELEDİYE		2355	1310,8
DOĞANBEY	SEFERİHİSAR	BELDE	55	7780	6051,2
EMIRALEM	MENEMEN	İLK KADEME	38	4274	1631,3
FOÇA	FOÇA	İLÇE BEL.	60	20574	23997,2
GAZİEMİR	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	11	89013	4410,9
GERENKÖY	FOÇA	BELDE	43	4145	3095,2
GÖRECE	MENDERES	BELDE	14	8430	1244,3
GÜMÜLDÜR	MENDERES	BELDE	44	9888	1594,3
GÜZELBAHÇE	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	22	18060	7162,7
HARMANDALI	MENEMEN	BELDE	20,5	4162	1704,6
HELVACI	ALIAĞA	BELDE	43	4442	3191,6
KARAKUYU	TORBALI	BELDE	50	2103	2068,4
KARŞIYAKA	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	10	479026	7238,8
KAYNAKLAR	BUCA	BELEDİYE		4632	5329,6
KEMALPAŞA	KEMALPAŞA	İLÇE BEL.	32	57895	71723,8
KONAK	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	0	793282	12520,8
KOYUNDERE	MENEMEN	BELDE	26,5	4803	1439,6
MALTEPE	MENEMEN	BELDE	57	3182	5529,1
MENDERES	MENDERES	İLÇE BEL.	17	55892	79376,8
MENEMEN	MENEMEN	İLÇE BEL.	31	7470	61240,2
MORDOĞAN	KARABURUN	BELDE	75	64933	8068,9
NARLIDERE	BÜYÜKŞEHİR	İLÇE BEL.	11	2648	4466,5
OĞLANANASI	MENDERES	BELDE	21	4187	2222,3
ÖREN	KEMALPAŞA	BELDE	46	11821	2897,1
ÖZDERE	MENDERES	BELDE	54	4612	8564,6
PANÇAR	TORBALI	BELDE	27	34589	4882,7
SARNIÇ	GAZİEMİR	BELDE	13	4108	244,5
SASALI	ÇIĞLI	BELDE		30022	4350,8
SEFERİHİSAR	SEFERİHİSAR	İLÇE BEL.	41	30358	44790,2
SELÇUK	SELÇUK	İLÇE BEL.	72	4643	17419,1
SEYREK	MENEMEN	BELDE	29,5	3152	12715,8
SUBAŞI	TORBALI	BELDE	45	3371	4486,1
TEKELİ	MENDERES	BELDE	26	80287	2560,2
TORBALI	TORBALI	İLÇE BEL.	40	3188	55031,7
TÜRKELİ	MENEMEN	BELDE	41	5085	1723,2

ULUCAK	KEMALPAŞA	İLK KADEME	26	13848	2555,3
ULUKENT	MENEMEN	BELDE	21,5	55957	1970,3
URLA	URLA	İLÇE BEL.	32	6407	46515,4
ÜRKMEZ	SEFERİHİSAR	BELDE	52	4370	1911,0
YAZIBAŞI	TORBALI	BELDE	37	2297	3558,3
YELKİ	GÜZELBAHÇE	BELDE	26	14804	1461,6
YENİ FOÇA	FOÇA	BELDE	61	2435	6966,8
YUKARIKIZILCA	KEMALPAŞA	BELDE	41	3141688	4006,7
GENEL TOPLAM				2.595.360	214520

Tablo:2

1.4. İKLİM VERİLERİ

Akdeniz iklim kuşağı içinde İzmir'de yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçmektedir. Dağların denize dik uzanması ve ovaların İç Batı anadolu eşiğine kadar sokulması, denizel etkilerin iç kesimlere kadar yayılmasına olanak vermektedir. Ancak, il bütününde yükseklik, bakı ve kıyıdan uzaklık gibi fiziksel coğrafya farklılıkları, yağış, sıcaklık ve güneşlenme açısından önemli sayılabilecek iklim farklılıklarına da yol açmaktadır.

İl bazında yıllık ortalama sıcaklık, alçak kesimlerde 14-18 °C arasında değişmektedir. İzmir il merkezinde yıllık sıcaklık ortalaması 17.6 °C'dir. İlde en sıcak geçen aylar Temmuz ve Ağustos, en soğuk aylar ise Ocak ve Şubat'tır. Yaz günlerinde sıcaklık değerleri zaman zaman tropik bölgelerin sıcaklığına yaklaşacak kadar yükselmektedir. Yazın kıyı kesiminde sıcaklık, deniz melteminin (imbat) etkisiyle iç kesimlere göre 1-2 °C daha düşük olmaktadır. Kış mevsiminde ortalama 7 °C olan sıcaklık, zaman zaman kuzey ve kuzeybatıdan sokulan denizel hava kütlesi nedeniyle düşmektedir. Ocak ayında ortalama sıcaklık İzmir'de 8.6, Ödemiş'te 7.2, Selçuk'ta 7.6 °C dolayındadır.

İzmir'de yağışın aylara ve mevsimlere göre dağılımında önemli farklar vardır. İzmir'de yıllık ortalama yağış miktarı 700 mm. olup, yıllık yağışın % 50'den fazlası kış mevsiminde, % 40-45'i ilkbahar ve sonbaharda, % 2-4'ü ise yaz aylarında düşmektedir. Kar yağışlı günler sayısı, alçak kesimlerde yok denecek kadar azdır. Yüksek kesimlerde gerek kar yağışlı günler sayısı, gerek karın yerde kalma süresi artmaktadır.

Dağlarla çevrilmiş bir körfez etrafında kurulmuş olan İzmir kentinde, havadaki nem oranı yüksek olup, en yüksek sıcaklığın kaydedildiği Ağustos ayında nem oranı %49'a yükselmektedir.

Kış aylarında kararsız ve ılık olan rüzgar, yaz aylarında kararlılık göstermektedir. İzmir'in hakim rüzgar yönü güneydoğu ve batıdır.

Yıllık ortalama 18.5 °C olan deniz suyu sıcaklığının en düşük olduğu aylar Ocak (11°C) ve Şubat (10.7 °C); en yüksek olduğu aylar ise Temmuz ve Ağustos (26.2 °C)'tur.

İzmir ili, genel olarak turizm açısından elverişli bir iklim kuşağı içindedir. İlin güney kesimi, kuzey kesimine oranla turizm mevsimi açısından daha elverişli durumdadır. Dikili ve Çandarlı yöresinde turizm mevsimi, Haziran – Temmuz – Ağustos aylarını kapsamak üzere 3 ay sürmektedir. Çeşme, İzmir ve Foça yöresinde 15 Mayıs'ta başlayan turizm mevsimi, 3.5 ay sürmektedir. İlde turizm mevsiminin en uzun olduğu bölge, güneyde Selçuk – Pamucak yöresi olup, turizm mevsimi 15 Mayıs – 15 Eylül tarihleri arasında 4 ayı kapsamaktadır.

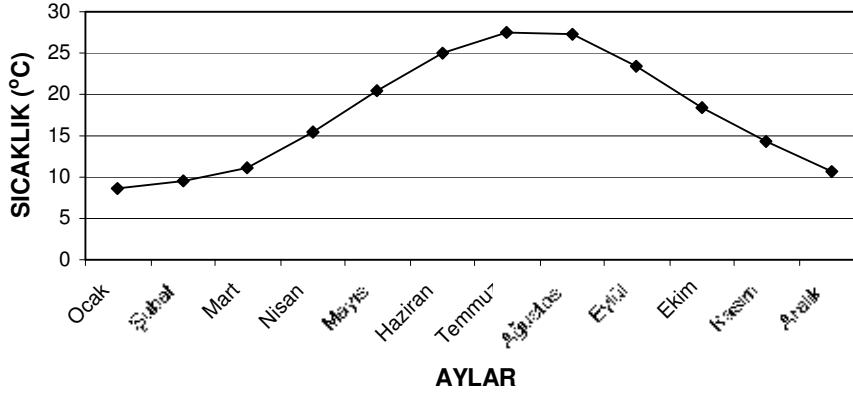
İzmir ilinde iklim ve fiziki koşullar itibariyle kış sporları potansiyelinin en yüksek olduğu yöre, ilin doğusunda zirve yüksekliği 2159 m. olan Bozdağlardır. Bozdağlarda kurulan kayak merkezinde genelde, 15 Aralık – 15 Nisan tarihleri arasında 4 ay boyunca kayak yapılabilmektedir. Bozdağ'ın bağlı olduğu Ödemiş'te, Ocak ayında ortalama sıcaklık 7.2 °C'dir.

İzmir İline ait iklim verileri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

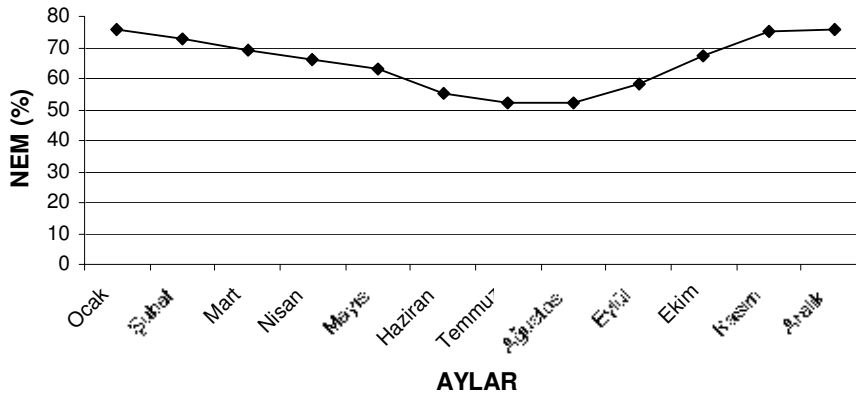
TABLO: İZMİR (MERKEZ) İKLİM VERİLERİ												
Ortalama Sıcaklık (° C) - İzmir (Merkez)												
Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ortalama
8.6	9.6	11.1	15.5	20.4	25.0	27.6	27.3	23.3	18.4	14.3	10.6	17.6
Ortalama Yağış Miktarı (mm.) - İzmir (Merkez)												
Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ortalama
143.2	103.9	68.9	42.5	36.1	9.3	1.0	2.9	10.3	33.2	81.3	167.5	700.2
Ortalama Bulutluluk (0 - 10) - İzmir (Merkez)												
Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ortalama
6.1	5.6	5.3	4.6	3.8	2.1	0.7	0.7	1.6	3.5	5.0	5.9	3.8
Ortalama Nisbi Nem (%) - İzmir (Merkez)												
Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ortalama

76	73	69	66	63	55	52	52	58	67	75	76	65
Ortalama Karla Örtülü Günler Sayısı- İzmir (Merkez)												
Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ortalama
0.2	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.3
Deniz Suyu Sıcaklığı (°C) – İzmir (Merkez)												
Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ortalama
11.0	10.7	12.1	15.4	20.1	24.4	26.2	26.2	24.4	21.0	17.2	13.4	18.5
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat /gün) – İzmir (Merkez)												
Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ortalama
4.08	5.18	6.19	8.08	9.57	11.36	12.21	12.10	10.21	7.33	5.36	4.15	8.08

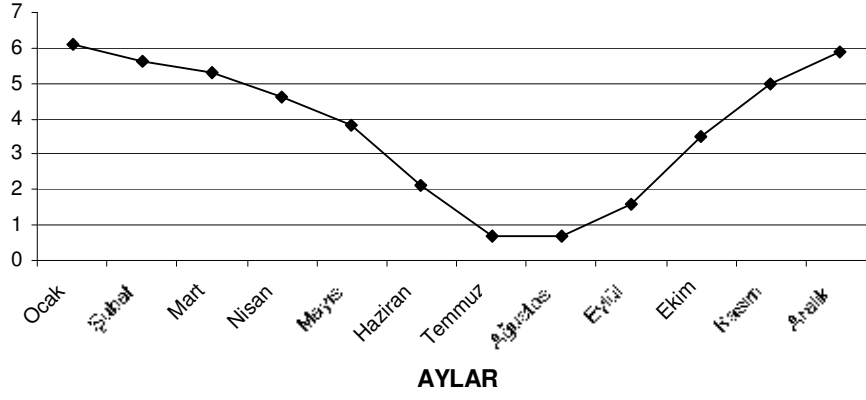
ORTALAMA SICAKLIK

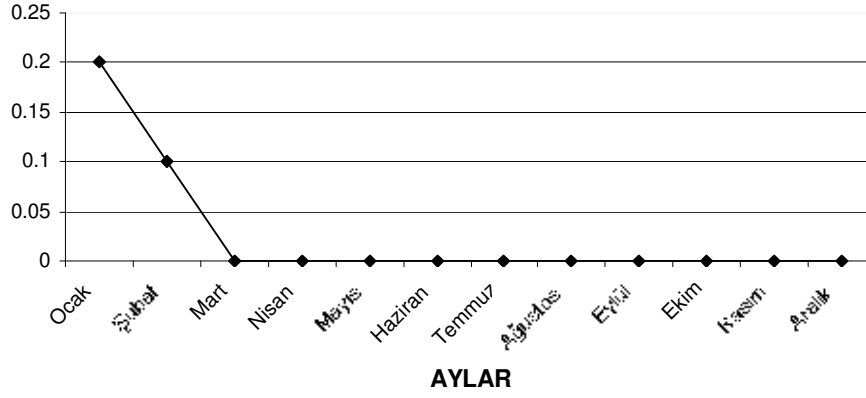
ORTALAMA NİSBE NEM

ORTALAMA BULUTLULUK

ORTALAMA KARLA ÖRTÜLÜ GÜNLER SAYISI

1.5. TOPOĞRAFİK YAPI

1.5.1. Jeomorfolojik Yapı ve Yeryüzü Şekilleri

Doğu-batı doğrultusunda birbirine paralel ve denize dik inen dağlar ve aralarındaki çöküntü ovaları ile akarsu ağızlarındaki birikinti ovaları ve yer yer görülen volkan konileri, İzmir ve çevresinin morfolojik yapısının temel çizgilerini oluşturmaktadır.

İzmir ili, arazileri jeomorfolojik birimler, yeryüzü şekilleri ve yükselti kuşaklarına göre sınıflandırıldığında, yaklaşık %60'ını dağlar, %22'sini ovalık alanlar, %18'ini ise platolar-yaylalar kaplamaktadır.

Dağlar :

Planlama alanındaki dağların yükseklikleri, 1000-2000 m. arasında değişmektedir. Dağlar ile ovalar arasındaki yükselti farkının büyük oluşu, dağların yamaçlarının akarsularca şiddetle parçalanmasına neden olmuştur.

Başlıca yükselti, İzmir'in kuzeyindeki 1076 metre yükseltili Yamanlar Dağı, 1506 metre yükseltili Kemalpaşa Nif Dağı, Narlıdere'nin güneyinde 1005 metre yükseltili Karabelen dağları ile Karaburun Yarımadası'nda 1218 metre yükseltili Akdağ'dır.

Vadiler ve Ovalar :

Planlama alanına giren başlıca ovalar, Menemen ve Foça'da Gediz, Tire, Selçuk, Torbalı ve Menderes'te Küçük Menderes, Kemalpaşa'da Nif, Aliağa'da Güzelhisar, Çandarlı'da Bakırçay vadilerinin oluşturduğu ovalardır. Ayrıca Urla ve Seferihisar'da küçük kıyı düzlükleri ve vadiler oluşmuştur.

1.5.2. Eğimler

Topoğrafya, İzmir ve çevresindeki mekansal oluşumun en önemli belirleyicilerinden birisidir. Denize dik inen dağlar ve bunların arasındaki ovalar ve kıyılardaki düzlükler, başlıca bölgesel altyapının ve yerleşmelerin geliştiği alanlardır.

Planlama alanındaki eğimlerin dağılımı;

	Alan (ha)	%
Eğimi %40'dan fazla alanlar	270276	48,86
Eğimi %25-40 alanlar	80935	14,63
Eğimi %10-25 alanlar	141342	25,55
Diğer	60611,7	10,96
Toplam	553164,7	100,00

Eğim analizlerine göre planlama alanının %26,5'i yerleşime uygun olmayan %40+ topoğrafik eşik alanlarından oluşmaktadır. Alanın %11,1'i eğimi %25-40 arasında, genelde yerleşmeye uygun olmamakla birlikte, zorunlu hallerde kısıtlı oranda yerleşime açılabilir alanlardır. Alanın %19,4'ü eğimi %10-25 olup, konut yerleşimi için kullanılabilir alanlar olmakla birlikte, yerleşim ve altyapı maliyeti yüksek alanlardır. Planlama alanının %39'u eğimi %0-10 yerleşmeye elverişli alanlardan oluşmaktadır. (Harita:2-2a)

Topoğrafya merkez kent ve çevresinde yerleşim açısından oldukça kısıtlı gelişmeye olanak vermektedir. Merkez kent yerleşim alanları genelde topoğrafik eşiklerle çevrilidir. Çiğli – Menemen aksının doğusu, Aliğa ve çevresi, Bornova'nın doğusu, Ulucak – Kemalpaşa – Turgutlu Aksı, A. Menderes Havaalanı – Torbalı aksı, Güzelbahçe – Urla, yelki – Seferihisar aksları topoğrafik bakımdan yerleşmeye elverişlidir. Bu topoğrafik yapı Büyükşehir çevresi mekansal gelişmesinin kompakt ya da yağ lekeli biçimindeki gelişme yerine aksiyel gelişme ya da alt bölgesel odaklanmalara imkan vermektedir.

1.6. JEOLJİK YAPI Jeolojik yapı ile ilgili bilgi kaynakları :

- Büyükşehir Belediyesi eski sınırları içi ve mücavir alan sınırları içine ilişkin jeolojik veriler için, Dokuz Eylül Üniversitesi Müh. Fak. Jeo. Müh. Bölümünce hazırlanmış olan "1/25000 ölçekli jeolojik etüd haritaları" ve raporları kullanılmıştır. Harita ve raporda jeolojik birimler, fay hatları, fay çevresi etki alanları ile jeolojik bakımdan sakıncalı, (kaya düşmesi ve heyelan riski taşıyan alanlar) gösterilmiştir. Aynı kaynaklar kullanılarak yerleşilebilirlik analizi açısından ölçüt oluşturabilecek, zemin bakımından zayıf alüvyon birimler ile faylar ve etki alanları, jeolojik bakımdan sakıncalı alanlar (kaya düşmesi ve heyelanlı alanlar) ile sazlık ve bataklıklar sayısallaştırılmıştır.

- Büyükşehir Belediyesi yeni sınırları içindeki alanlar için, MTA İzmir Bölge Müdürlüğü'nün 1998 yılında hazırladığı "İzmir İlinin Çevre Jeolojisi ve Doğal Kaynakları" raporunda yer alan 1/250.000 ölçekli mühendislik jeolojisi haritasından yararlanılmıştır. Bu paftadan alüvyon birimler faylar, olası heyelan alanları ve bataklık alanlar sayısallaştırılmıştır. Ayrıca MTA Genel Müdürlüğünden 2005 yılında alınan 1/25000 ölçekli jeoloji haritaları (sayısal ortamda) kullanılmıştır.(Harita:3-3a)

- Jeolojik yapı paftasında ayrıca DSİ'den alınan akarsuların taşkın alanları da gösterilmiştir.

1.6.1. Jeolojik birimler ve riskli alanların dağılımı :

Nazım plan çalışma alanında alüvyon zeminler, kuzeyde Gediz Vadisi'nin ve deltasının oluşturduğu geniş bir alanda yayılım göstermektedir. Bu alan, Bağarası – Helvacı – Menemen – Çiğli ve Karşıyaka ile sınırlanan alanın batısını kapsamaktadır. Nif Vadisi'ni oluşturan Ulucak – Kemalpaşa – Bağyurdu Aksı ile güneyde Menderes – Torbalı, Bayındır ve Tire hatları da alüvyon zeminlerden oluşmaktadır. Ayrıca, Urla, Seferihisar, Gümüldür, Selçuk, Pamucak'ta küçük vadi ve kıyı ovaları da alüvyondur.

Planlama alanında İzmir Büyükşehir ve çevresinde kısa, ancak oldukça çok sayıda birbirine paralel, dik yada açılı kesen faylar ve etki alanları işlenmiştir.

Büyükşehir ve mücavir alanlarındaki kaya düşme riskli ve heyelan alanları Balçova'nın güneyinde, Buca – Bornova arasındaki eğimli alanlarda, Konak'ın batı, güney ve güneybatısındaki eğimli alanlarda, Çiğli çevresinde yoğunlaşmıştır.

Jeolojik bakımdan çeşitli derecelerde eşik oluşturan alanlar;

- Jeolojik bakımdan sakıncalı (kaya düşmesi, heyelanlı) alanlar,

- Bataklıklar,
- Faylar ve etki alanlarıdır.

Zemin alüvyon alanlar ile taşkın riski olan ve yeraltı suyu yüksek alanlar ise yerleşim önceliği almayacak alanlar olarak değerlendirilmektedir.

1.6.2. Depremsellik

İzmir ve çevresi birinci derece deprem kuşağı içindedir. Yapılarda “Afet Bölgeleri de Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik” koşullarına uyulması gerekmektedir.

Alt ölçekli planlamalarda, zemin ve mevcut yapı stoğunun niteliklerine göre riskli alanların belirlenerek, gerekli sağliıklaştırma ve iyileştirme programlarının hazırlanmasında yarar görülmektedir.

1.7. TOPRAK KAYNAKLARI

1.7.1. Toprak kaynakları verileri

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce 2001 yılında hazırlanmış olan 1/100.000 ölçekli Toprak Kabiliyeti haritaları ve "İzmir İli Toprak Varlığı" raporundan alınmıştır.

Toprak kaynaklarının sayısallaştırılmasında, "Tarım Alanlarının Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik"te getirilmiş olan kullanım ölçütleri gözönüne alınmıştır. Buna göre sayısallaştırma işlemi,

- Birinci ve ikinci sınıf topraklar,
- Üçüncü ve dördüncü sınıf topraklar
- Beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf topraklar

ayırımına göre yapılmıştır.

Ayrıca, erozyonlu alanlar da toprak kaynakları paftasında gösterilmiştir.

Birinci ve ikinci sınıf topraklar ile sulanabilir nitelikteki üçüncü ve dördüncü sınıf topraklar yerleşim bakımından eşik oluşturan alanlar olarak tanımlanmıştır. Beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf topraklar ise yerleşim açısından eşik oluşturmamaktadır. (Harita4-4a)

Yönetmelikte, planlamada sekizinci sınıftan başlayarak alt sınıflara doğru bir öncelik sıralaması izlenmesi önerilmektedir.

1.7.2. Planlama alanında toprak sınıflarının dağılımı:

TOPRAK SINIFI	Alan (ha)	%
Mutlak Tarım Alanları	258509	46,73
Tahıl Endüstri Alanları	40659	7,35
Özel Mahsül Alanları	62018	11,21
Diğer	191978,7	34,71
Toplam	553164,7	100,00

Tablo:3

Toprak sınıflarının mekansal dağılımı incelendiğinde, kuzeyde Gediz Ovası, Menemen – Foça, arasındaki bölgede Nif Ovası Kemalpaşa'nın kuzey ve batısında, Küçük

Menderes Vadisinde, Menderes, Torbalı, Bayındır, Tire çevresinde, birinci ve ikinci sınıf toprakların yoğunlaştığı görülmektedir. Urla, Çeşme, Seferihisar, Ürkmez, Gümüldür ve Selçuk çevresinde küçük düzlüklerde de birinci ve ikinci sınıf topraklarla örtülüdür. Üçüncü ve dördüncü sınıf topraklar ise birinci ve ikinci sınıf toprakların dağlık alanlara geçiş bölgelerinde yer almaktadır.

1.8. ARAZİ KULLANIM POTANSİYELİ

- Arazi kullanım potansiyeli verileri için Köy Hizmetleri Gn. Md.'nce 2001 yılında hazırlanan 1/100.000 ölçekli toprak kabiliyeti haritaları kullanılmıştır. Bu kapsamda;
 - Sulu Tarım
 - Kuru Tarım
 - Özel Ürün Alanları (Zeytinlikler)
 - Mera Potansiyelli Alanlar
 - Orman Potansiyelli Alanlar
 - Makilik – Fundalık
 - Taşlık – Kayalık

alanlar sayısallaştırılmıştır.

- Arazi kullanım potansiyeli kapsamında sayısallaştırılan verilerden, sulu tarım alanları ve özel ürün alanları yerleşme için eşik alınmaktadır. Planlama alanında çoğunluğunu zeytinliklerin oluşturduğu özel ürün alanları 62018,00 hektar olup, toplam alanın %11,21'ini oluşturmaktadır.

Sulu (sulanabilir) tarım alanları 56.540 hektar olup, toplam alanın %7,8'ini oluşturmaktadır. Sulu tarım alanları Gediz ve Küçük Menderes Vadisi ile bunların kollarının oluşturduğu alüvyonal ovalar ile küçük kıyı düzlükleri ve vadilerde yer almaktadır. Özel mahsul alanları ise kıyı düzlüklerinin yanısıra az eğimli yamaçlar ve dağlık bölgelere geçiş alanlarında yer almaktadır.

Orman ve mera potansiyelli alanlar da yerleşim açısından eşik olmakla birlikte, orman için orman mülkiyet paftalarından sayısallaştırılan orman alanları esas alınmaktadır. Mera alanları için Tarım Bakanlığı'nca belirlenen tescilli ve tahsisli mera alanları esas alınmalıdır. (Harita:5)

1.9. SU KAYNAKLARI

- Su kaynaklarının analizi ile ilgili bilgiler, DSİ, İZSU, Çevre Bakanlığı gibi kuruluşlar ile Çevre Düzeni ve imar planları üzerindeki sınır bilgilerinden alınarak sayısallaştırılmıştır.(Harita:6-6a)
- Su Kaynakları kapsamında,
 - DSİ Sulama Alanları
 - Taşkın Alanları
 - Su Kaynakları Koruma Alanları
 - Sulak Alanlar
 - Kıyılar
 - Akarsular
 - Baraj gölleri

gösterilmiştir.

1.9.1. Kıyılar

İzmir ilinde denize dik inen dağlar, kıyı kesiminde çok sayıda burun oluşturmuştur. Dağ sıraları arasında yer alan çöküntü olukları boyunca, denizin içerilere doğru sokulmasıyla körfezler ve koylar ortaya çıkmıştır.

Küçük Menderes Havzası'nın Kuşadası Körfezi'nde denize açılma noktasında yer alan Pamucak'ta geniş kıyı kumulu ve doğal plajlar oluşmuştur. Karaburun Yarımadası'nın kuzeyinde İzmir Körfezi bulunmaktadır.

Bakırçay Havzası'nın denize açılma noktasındaki Çandarlı Körfezi, İzmir Körfezi'nden sonra ekonomik etkinliklerin yoğunlaştığı ikinci bölge durumundadır.

Kıyılar, ana körfezler dışında girintili-çıkıntılıdır. Bu yapıya bağlı olarak, denize sokulan burunlarda kıyı şeritleri dar ve yer yer dik olup, kıyı boyunca yer yer kumsallar oluşmuştur.

İzmir'in 629 km. kıyısının 101 km.'si doğal plaj niteliğindedir. İzmir'in güneyindeki plajlar, yaz mevsiminin uzunluğu bakımından kuzeye göre daha avantajlı durumdadır. İzmir kıyılarında bulunan 36 adanın çoğu, yerleşime uygun olmayan küçük adalardır. Kıyılardan 100 m. ile 2 km. arasında değişen uzaklıktaki adaların kıyı uzunlukları,

ortalama 1-5 km. arasında değişmektedir. Bu adaların birçoğu, doğal sit alanı olarak tescil edilmiştir.

1.9.2. Akarsular

Bakırçay, Gediz ve Küçük Menderes önemli akarsulardır. Bunların yanısıra, Karaburun Yarımadası'ndan kaynaklanıp Ege Denizi'ne dökülen kısa boylu ve geçici akışlı akarsular da bulunmaktadır.

Bakırçay Nehri:

Bakırçay Havzası'nın en önemli akarsuyu olan Bakırçay, 128 km. uzunluğundadır. Ömerdağ'dan çıkan Bakırçay, Kınık'ın doğusunda alüvyal bir ovaya girerek Çandarlı Körfezi'nden denize dökülmektedir.

Bakırçay, geniş tabanlı, alüvyal bir yatak içerisinde akmakta; Madra ve Yunt Dağı'ndan kaynaklanan kolları ise dik vadinin vadilerden akmaktadır.

Gediz Nehri:

276 km. uzunluğundaki Gediz Nehri, Büyük Menderes'ten sonra Ege Bölgesi'nin ikinci büyük akarsuyudur. İçbatı Anadolu'da Murat ve Şaphane Dağları'ndan inen suyun birleşmesiyle doğan Gediz Nehri, Manisa Yarma Boğazı'ndan geçtikten sonra il topraklarına girmekte; delta alanı üzerinde geniş menderesler çizerek Foça'nın güneyinde Ege Denizi'ne dökülmektedir.

Vadi tabanı yer yer alüvyonlarla kaplı olan Gediz Nehri, delta oluşturduğu alüvyal dolgu üzerinde geniş tabanlı ve sığ bir yatakta akmaktadır. Bölgenin en verimli ovalarından biri olan Gediz Ovasında Menemen, kıyı kesiminde Foça, Çiğli ve Karşıyaka yerleşmeleri yer almaktadır.

Küçük Menderes Nehri:

Küçük Menderes, Bozdağ'dan çıkarak Ödemiş ve Tire ilçelerinden geçip Pamucak'ta denize dökülmektedir. 140 km. uzunluğundaki nehir, kendi adıyla anılan verimli ova topraklarını sulamaktadır.

Bozdağlar ve Aydın Dağları arasında uzanan Küçük Menderes Ovası, doğu-batı yönünde 80 km., kuzey-güney yönünde 20 km. genişliktedir. Kiraz, Ödemiş, Beydağ, Tire, Bayındır, Torbalı ve Selçuk gibi birçok yerleşme, Küçük Menderes Ovası'nda yer

almaktadır. Küçük Menderes Deltası'nın kuzey bölümünde, bataklık durumunda Çakalboğaz Gölü, Barutçu Gölü, Gebekirse Gölü gibi sığ göller oluşmuştur.

1.9.3. Barajlar :

Adı	İlçesi	Akarsuyu	Amacı	İşletme/İnş./ Prj. durumu	Hizmet Alanı	Kapasitesi (m3-ha)
Balçova	Balçova	Ilıca D.	İçme ve kull. suyu	1980	İzmir'e İçme suyu	12 HM3/YIL
Güzelhisar	Aliğa	Güzelhisar Ç.	İçme suyu	1981	Petkim'e Sanayi Suyu+Aliğaya İçme Suyu	36 HM3/YIL
Urkmez	Seferihisar	Urkmez D.	Sulama	1989	Urkmez Ovası+Urkmeze İçme Suyu	370 HA+0,78 HM3/YIL
Seferihisar	Seferihisar	Yassıçay	Sulama	1993	Seferihisar Ovası	1277 ha
Tahtalı	Menderes	Tahtalı	İçme suyu	1998	İzmir'e İçme suyu	128 HM3/YIL
Kavakdere	Seferihisar	Kavakdere	Sulama	İnş.1993	Seferihisar Ovası	560 HA
Alaçatı	Çeşme	Hırsızdere	İçme ve kull.suyu	İnş.1994	Alaçatı ve Çeşmeye İçme Suyu	3 HM3/YIL
Kunduz	Aliğa	Kunduz	İçme suyu	Proje	Aliğa Organized Sanayi	5 HM3/YIL
Değirmender e	Menderes	-	İçme suyu	Proje	İzmir'e İçme suyu	5,35 HM3/YIL
Ali Onbaşı	Narlıdere	Ali Onbaşı	İçme suyu	Proje	İzmir'e İçme suyu	5 HM3/YIL
Bostanlı	Karşıyaka	-	İçme ve kull. suyu	Proje	İzmir'e İçme suyu	3 HM3/YIL
Çamlı	Güzelbahçe	-	İçme sulama	Proje	İzmir'e İçme suyu	22 HM3/YIL
Gelinalan	Seferihisar	Yassıçay	Sulama	Proje	Seferihisar İçme Suyu	2 HM3/YIL
Uladi	Bayındır	-	Sulama	Proje	Bayındır Ovası	2389 ha
Yiğitler	Kemalpaşa	-	Sulama	Proje	Kemalpaşa Ovası+KOSBI'ye Sanayi Suyu	3790 HA+9,27 HM3/YIL
Bozköy	Karaburun	-	İçme suyu	Proje	Karaburuna İçme Suyu	2 HM3/YIL
Salman	Karaburun	-	Sulama	Proje	Karaburun+Salman Arazileri	-
Karareis	Karaburun	-	İçme ve Sulama	Proje	Karaburuna İçme suyu	4 HM3/YIL
Ergenli	Bayındır	-	Sulama	Proje	Bayındıra Sulama	5400 ha
Burgaz	Bayındır	-	Sulama	Proje	Bayındıra Sulama	3899 ha

2. Göletler :

Adı	İlçesi	Amacı	Sulanan Alan (ha)
Bademler	Urla	Sulama	60
Kavakçayı	Seferihisar	Sulama	91.4
Çatalca	Menderes	Sulama	119.9
Yeniköy Balandere	Menderes	Sulama	286
Mordoğan	Karaburun	Sulama+İçme suyu	1111
Ataköy	Karaburun	Sulama	5400
Kaynaklar	Buca	İçme suyu	-
Emiralem	Menemen	Sulama	152

1.9.4. Su kaynakları verilerinden planlamaya eşik oluşturanlar,

- İçmesuyu kaynağı olarak kullanılan barajların su kaynakları koruma alanları planlamaya önemli bir girdi oluşturmaktadır. Planlama alanında yer alan Tahtalı, Balçova, Çamlı, Güzelhisar, Alaçatı (K.Aktaş), Kunduz, Ali Onbaşı ve Bostanlı Barajlarının su kaynak koruma alanları belirlenmiştir. Uzun mesafeli koruma alanları, barajların su toplama havzası sınırı olarak belirlenmektedir.

Mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli koruma alanlarına ilişkin kullanım ve yapılaşmaya ilişkin planlama ölçütleri Çevre Mevzuatı kapsamında Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında tanımlanmıştır.

Kullanım ve yapılaşmaya ilişkin kısıtlamalar, mutlak koruma alanından uzun mesafeli koruma alanına geçişte giderek azalmaktadır.

- İzmir'in kuzey batısındaki Çamaltı Tuzlası ve Homa Dalyanı, 1980 yılında koruma statüsüne alınmış ve Uluslararası Koruma Mevzuatına (Ramsar Sözleşmesi) göre A grubu sulak alan statüsüne alınmıştır. Alanın büyüklüğü 8800 hektardır.

1.9.5. Taşkın Alanları

Gediz, Küçük Menderes ve Bakırçay akarsularının taşkın alanları belirlenmiştir. Bu alanlar taşkın riskinin yanısıra, çoğu kez yeraltı suyu yüksekliği nedeniyle de yerleşim bakımından risk oluşturan bölgelerdir. Ancak taşkın önleme bendleri ve drenaj gibi gerekli mühendislik önlemlerinin alınması ile yerleşime açılacak olmaları nedeniyle ikinci dereceden eşik oluşturmaktadırlar.

Taşkın alanları 40.670 hektardır.

Bu kapsamda, İzmir Büyükşehir sınırları içinde yer alan ve körfeze dökülen akarsular ile bunların taşkın alanları da sayısal ortama aktarılmıştır.

1.9.6. DSİ'nce planlanan sulama alanları

Gediz sulaması, Menemen ve çevresinde, K. Menderes sulaması Torbalı-Tire-Bayındır arasında yayılım göstermektedir.

Ayrıca Seferihisar, Ürkmez, Ören-Bağyurdu ve Çandarlı'da küçük sulama projeleri yer almaktadır.

Sulama proje alanları 57.600 hektardır.

1.10. ORMAN ALANLARI

- Planlama alanlarındaki Orman verileri için Orman Bakanlığı tarafından yapılmış olan 1/5000 ölçekli Orman kadastrosu bilgileri esas alınmıştır. Ayrıca ağaçlandırma ve erezyon Genel Müdürlüğünden Yeşil Kuşak projeleri ve Milli Parklar'dan tabiatı koruma alanları ve orman içi dinlenme yerleri bilgileri alınmıştır. (Harita:7-7a)

Bu kapsamda;

- Orman statüsündeki alanlar
- Orman Kanunu'nun Ek 2b maddesine göre orman sınırı dışına çıkartılmış alanlar
- Yaban Hayatı Koruma alanları
- Orman içi dinlenme yerleri
- Yeşil Kuşak projeleri ve ağaçlandırma alanları

1.10.1.Orman Alanlarının Dağılımı

	Alan (ha)	Planlama alanına oranı (%)
Orman statüsündeki alanlar	301250,4	54,46
Orman dışına çıkarılmış alanlar	6893,1	1,25
Ağaçlandırma alanları	9358,9	1,69
Orman içi dinlenme yerleri	1045,5	0,19
Diğer	234616,8	42,41
Toplam	553164,7	100,00

▪ Akdeniz iklim bölgesinde yetişen geniş, sert ve iğne yapraklı, sürekli yeşil kalan, kuraklığa dayanıklı ağaç ve çalılar, yaygın-doğal bitki örtüsünü oluşturmaktadır. 800-1000 m. yükselti kuşağına kadar kızılçam, fıstık çamı ve servi; 1000 m.'den orman üst sınırlarına kadar karaçam yetişmektedir. İlde kızılçam ormanlarının yok olduğu yerlerde, makiler; makilerin yerini de bodur çalılar almıştır. Genelde 500-800 m.'ye kadar olan kesimleri makilerle kaplıdır.

Ormanlar Bozdağlar üzerinde, Kemalpaşa ve Bayındır'ın yüksek kesimlerinde, Bornova'nın kuzeyindeki Yamanlar ve Narlıdere'nin güneyindeki Çatalkaya yükseltilerinde, Gümüldür, Ürkmez ve Özdere'nin arkasındaki sırtlarda, Selçuk - Pamucak'ın güneyinde, Karaburun Yarımadası'nın yüksek kesimlerinde, Bakırçay Vadisi'nin ve güneyindeki yükseltilerle parçalı olarak dağılım göstermektedir.

Bozdağların güney yamaçları ile Belkahve'de ve Nif Dağı'nın eteklerinde kızılçam ormanlarına; yüksek kesimlerinde ise karaçam ormanlarına rastlanmaktadır.

İlde kıyı ormanları genellikle tahrip olmuştur. Bu alanlar makilikler ve zeytinliklerle örtülmüştür, ya da yerleşim alanına dönüşmüştür. Orman kaynaklarının yangın, yerleşme ve tarım alanı açma gibi nedenlerle tehdit altında olduğu illerden birisi de İzmir'dir.

1.10.2.Orman İçi Dinlenme Yerleri

İzmir'de Milli parklar Genel Müdürlüğü tarafından orman içi dinlenme yeri (OİDY) olarak düzenlenen toplam 32 rekreasyon alanının büyük bir kısmı deniz kıyısında, bir kısmı orman içi alanlarda yer almaktadır. Bu alanların 8'i A tipi, 17 adedi B tipi, 7 adedi ise C tipidir. A ve B tipi alanlar, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Gn. Md.'nün İzmir Örgütü tarafından işletilmektedir. C tipi alanlar, Orman İşletme Müdürlüklerine "Orman İçi Uygulama Alanı" olarak devredilmiştir.

A tipi OİDY; Kalemlik, Gümüldür, Klaros (Denizpınarı), Karagöl, Tanay ve Teos – Ekmeksiz Plajı, Kargacık ve Altinkum'dur. Bu sahalardan Seferihisar – Kargacık ve Çeşme – Altinkum'da henüz herhangi bir yatırım yapılmamıştır. Diğerlerinde çadırli kamp, gününbirlik piknik – plaj kullanımına yönelik tesisler bulunmaktadır.

B tipi OİDY; Efeoğlu, Belkahve, Karabel, Yahşelli Çamlığı, Çiçekli, Teos – Çamlık, Uzunkuyu, Güvendik, Pamucak, Ggölcük, Mermeroluk, Yiğitler, Kargacık, Güzelbahçe, Necipbey, Buca ve Yakaköy'dür.

1.10.3.Yaban Hayatı Koruma Alanları

- Selçuk, Pamucak, Gebekirse Gölü Yaban Hayatı Koruma Alanı Küçük Menderes'in denize döküldüğü kesimdeki 1000 hektarlık alanı kapsamaktadır. 1984'de 3-40 kuş türünü barındırması nedeniyle Yaban Hayatı Koruma Alanı ilan edilmiştir.

- Bayındır – Ovacık ve Arpadağ bölgesi 8062 hektar alan, karaca varlığı nedeniyle 1997 yılında Yaban Hayatı Koruma Alanı ilan edilmiştir.

- Çeşme – Karaburun arasındaki Karaada, Yaban Hayatı Koruma Alanı ilan edilmiştir.

1.11. KENTSEL ARAZİ KULLANIMI

1.11.1. GENEL ARAZİ KULLANIŞ DURUMU

Planlama alanı bütününde, arazi kullanım bilgileri, 1999 ve 2000 yıllarına ait 1/25.000 ölçekli haritalar, hava fotoğrafları, çeşitli ölçeklerde planlar, yerinde yapılan tespitler, Aliağa bölgesi için Gazi Üniversitesiince yapılmış arazi kullanım paftaları ve Çeşme-Alaçatı bölgesi için ÇDP ve ATAK projesi kapsamında elde edilmiş güncel kullanım paftalarından yararlanılmıştır. Merkez kent için yürürlükte bulunan planlar ile İzmir kent rehberi bilgilerinden yararlanılmıştır.(Harita:8-8a)

Aşağıda planlama alanı bütününde kentsel-kırsal yerleşim alanları dağılımı tablo 4'te verilmektedir:

Kullanış Türü	Alan (ha)	%
Kentsel Konut yerleşmeleri	13807,52	2,50
Merkezi İş Alanları, merkezler	1278,99	0,23
Sanayi-Depolama, KDKÇA vb. işyerleri	10090,8	1,82
Serbest Bölge	287,3	0,05
Üniversite, Yüksekokul, vb. kampus al.	4162,9	0,75
Kamu kuruluş alanları	400,9	0,07
Havaalanları	1782,6	0,32
Limanlar	96,7	0,02
Parklar, spor, rekr. ve dinlenme alanları	874,78	0,16
Askeri alanlar ve askeri güvenlik bölgeleri	7823,4	1,41
Turizm Konut	677,9	0,12
Kırsal yerleşmeler	901	0,16
Mezarlıklar	103,13	0,02
Turizm alanları	306,6	0,06
Organize Sanayi Bölgeleri	2734,3	0,49
Diğer (Orman, Tarım, Altyapı vb.)	507835,88	91,81
Toplam	553164,7	100,00

Tablo:4

Nüfus Yoğunlukları

	2005 yılı nüfusu	Yerleşim Alanı (ha)	Brüt Nüf. Yoğ. (k/ha)
Kentsel Yerl.	3,036,230	13807,52	219,9
Kırsal Yerl.	146,476	901	162,6
Toplam	3,182,706	14708,52	216,4

- Mekansal analiz çalışmalarında elde edilen bulgulara göre, analiz yapılan bölge bütününde, kentsel ve kırsal yerleşme alanları ile ikinci konut, turizm, sanayi, organize sanayi bölgesi, havaalanı, askeri alanlar, vb. yerleşme alanları toplamı 46014,52 hektardır. Bu alanların toplam alan içindeki oranı %8,3'dür.

1.11.2. ALT YÖRELER

İzmir Büyükşehir ve çevresinin oluşturduğu kentsel bölgenin mekansal yapı çözümlemesinde, kentsel alanların makroform oluşumuna dayalı olarak bazı altbölgeler tanımlanabilmektedir.

Kentsel bölge içinde, makroformun oluşumunda bölgedeki yerleşmelerin tarihsel oluşumu ve gelişimini etkileyen en önemli unsurlar, kıyı karakteri ve doğal limanlar, topoğrafya ve diğer fiziki coğrafya etkenleri, tarımsal alanların dağılımı ile birlikte ulaşım koridorlarının oluşumu ve gelişimi gibi birçok coğrafi tarihsel ve sosyo-ekonomik faktörün belirleyiciliği bulunmaktadır. Bu faktörler, altbölgelerde sosyo-ekonomik yapıyı olduğu kadar, mekansal yapıyı ve gelişme desenini de etkilemiş, mekansal yapıda farklılaşma ve uzmanlaşmalara neden olmuştur.

▪ **İzmir Kentsel Bölge Nazım Planı kapsamında tanımlanan planlama bölgeleri ve altbölgeler :**

- **Merkez Kent ;** Konak, Karşıyaka, Bornova, Balçova, Buca, Gaziemir, Çiğli, Narlıdere, Menemen ilçe belediyeleri ile Sasalı, Asarlık, Koyundere, Ulukent, Harmandalı ilk kademe belediyeleri,
- **Batı Kentsel Gelişme Alt Yöresi;** Güzelbahçe, Urla ve Seferihisar ilçe belediyeleri ile Yelki, Mordoğan, Ürkmez, Doğanbey, Gümüldür, Özdere, Selçuk ilk kademe belediyeleri,
- **Güney Kentsel Gelişme Alt Yöresi;** Torbalı ve Bayındır ilçe belediyeleri ile Ayrancılar, Pancar, Yazıbaşı, Tekeli, Çaybaşı, Subaşı, Karakuyu, Canlı ve Çırpı ilk kademe belediyeleri,
- **Doğu Kentsel Gelişme Alt Yöresi;** Kemalpaşa ilçe belediyesi ile Ulucak, Yukarı Kızılca, Armutlu, Ören ve Bağyurdu ilk kademe belediyeleri,
- **Kuzey Kentsel Gelişme Alt Yöresi;** Aliağa ve Foça ilçe belediyeleri ile Yeni Foça, Helvacı, Bağarası, Gerenköy, Maltepe, Türkeli, Emiralem, ve Seyrek ilk kademe belediyeleri,
- **Tahtalı Havzası Alt Yöresi;** Menderes ilçe belediyesi ve Gaziemir'in bir kısmı ile Sarnıç, Görece, Oğlananası, Değirmendere ve Kaynaklar ilk kademe belediyelerini

içermektedir.

- **Merkez Kent :**

İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içine giren Konak, Karşıyaka, Bornova, Buca, Narlıdere, Balçova, Gaziemir ve Çiğli ilçeleri ve kırsal alanlarını kapsayan bölge, İzmir Metropolitan Kent Alt bölgesi olarak tanımlanabilir. Bu altbölgenin yakın çevresinde, İzmir mücavir alanı içindeki kırsal alanların önemli bir kısmı İzmir'in mekansal gelişmesinden fazla etkilenmiş ve belediye statüsüne geçmişlerdir. Bunlar Gaziemir'e bağlı Sarnıç, Menderes'e bağlı Görece, Çiğli'ye bağlı Sasallı, Menemen'e bağlı Harmandalı, Asarlık, Ulukent ve Koyundere Belediyeleridir.

Metropolitan yerleşmeler bütünü oluşturarak alt bölge, kentsel yerleşme alanları ve merkezi iş alanlarının yer aldığı liman, terminal, gar, havaalanı gibi ulaşım hizmetlerini; kültürel, sosyal, eğitim, sağlık ve kentsel servislerin; ticaret ve konaklama olanaklarının yoğunlaştığı metropoliten işlev yoğunlaşması olan kentsel bir bölgedir.

- **Batı Kentsel Gelişme Alt Bölgesi:**

Urla, Çeşme ve Karaburun ilçelerini kapsayan alt bölge tarımsal potansiyeli zengin turizm potansiyeli yüksek bir bölge olup, turizmin gelişme ve ikinci konut baskısı altında bir bölge olarak tanımlanabilir.

Koruma statüsündeki bölgelere rağmen, İzmir – Çeşme Otoyolunun ulaşılabilirlik şemasına yaptığı etki nedeniyle ikinci konut yerleşme baskısının yanısıra üniversite ve kamu kurumlarının da yer seçim eğilimi görülmektedir.

Büyükşehir batı uzantısının, Güzelbahçe – Yelki yerleşmelerinden başlayarak Seferihisar – Selçuk kıyı bandını içine alan alt bölgede İzmir metropolitan kentin güneybatı etkisi altında olan kıyı kesimi turizm potansiyeli bakımından önem kazanmaktadır. Bu bölgede de ikinci konut gelişmesi yükündür. Alt bölgenin kültürel ve tarihi kaynak potansiyeli yüksek olan Selçuk kesimi turizm ilişkileri bakımından Aydın'ın Kuşadası ilçesi ile etkileşim içindedir.

▪ **Güney Kentsel Gelişme Alt Bölgesi:**

Büyükşehir'in güney ve güneydoğuya yönelen ulaşım aksları ve çevresinde yer alan Torbalı, Bayındır ve Tire yerleşmelerinden oluşan altbölge, Küçük Menderes Havzası'nda yer alan yerleşmeler olup, ekonomisi tarıma dayalıdır. Fiziki olarak gelişmeye elverişli olması, kara ve demiryolu bağlantılarının yanısıra, Aydın otoyolu ile güçlenen ulaşım bağlantıları nedeniyle sanayinin gelişme akslarından birisi olarak görülmektedir.

▪ **Doğu Kentsel Gelişme Alt Bölgesi:**

Büyükşehirin doğusunda Gediz'in kollarından Nif Havzası, çevresi ormanlarla çevrili, tarımsal potansiyelin yüksek olduğu kısıtlı bir alandır. Bu alandaki yerleşmeler metropoliten kente yakın olması nedeniyle organize olmayan sanayi gelişmesinin yoğunlaştığı bir akstır.

▪ **Kuzey Kentsel Gelişme Alt Bölgesi:**

Menemen, Foça ve Aliağa ilçelerini kapsayan alt bölgenin genel karakteri zengin biyoçeşitliliğe ve ekolojik bakımdan duyarlı kıyı alanlarına sahip olmasıdır. Alt bölgenin güneyindeki, Menemen deri sanayinde uzmanlaşmış, Aliağa bölgesi ise petrol ürünleri, enerji ve demir-çelik gibi ülkesel ölçekte önemli stratejik sanayilerin yer aldığı bir bölgedir. İzmir Metropoliten alanının sanayi gelişme baskısı altındadır.

1.11.3. ARAZİ KULLANIM TÜRLERİ

1.11.3.1. Konut Alanları

• **Kentsel Konut**

Mekansal analiz kapsamına alınmış kentsel bölge sınırları içinde 19 İlçe Belediyesi, 38 İlk Kademe Belediyesi, 161 Köy Yerleşime bulunmaktadır. Merkez Kent'te 9525.6 ha. Kentsel Konut Alanı yer almaktadır. Güney Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 602.2 ha., Batı Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 2256.9 ha. Kentsel Konut, Doğu Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 362 ha. Kentsel Konut, Kuzey Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 686.1 ha., olmak üzere (Planlama Alanı) Kentsel Bölge bütününde toplam 13.807.6 ha. kentsel konut alanı bulunmakta, Merkez kentin ağırlıklı olarak orta yoğunlukta karakterine karşın Güneyde kıyı kesimi ile Batı yerleşmesinde düşük yoğunluklu gelişme izlenmektedir.

Kentsel Bölge bütününde irdelendiğinde toplam kentsel konut alanları %2.5 oranındadır.

- **Toplu Konut**

İzmir Kentsel Bölgede kooperatifler, Yerel Yönetimler, Toki ve yerel örgütlenmelerle üretilmiş toplu konut alanlarının dağılım ve sayıları aşağıdadır (Tablo:5)

▪ İzmir'de Toplu Üretilen Konut Bölgeleri ve Sayıları (Tablo:5)

Toplu Konut Projesi	Semti	Konut Sayısı
Evka 1	Buca	4.588
Evka 2	Çiğli	3.120
Evka 3	Bornova	1.438
Evka 4	Bornova	5.259
Evka 5	Çiğli	3.377
Evka 6	Çiğli	999
Evka 7	Gaziemir	999
İzyuva	Bornova	740
İzkent	Pınarbaşı	228
İzkent	Buca	964
İzkent	Çiğli	960
İzkonut	Buca	2.046
Egekent 1	Çiğli	8.548
Egekent 2	Ulukent	1.417
Egekent 3	Buca	848
Egekent 4	Ayrancılar	1.500
Egekent	Seyrek	400
Konkent	Eski İzmir	2.702
Borkop	Bornova	2.800
Buca Koop.1	Buca	2.300
Çiğli Koop.	Çiğli	2.000
Narkent	Narlidere	860
Emlakbank Bostanlı 1,2	Bostanlı	6.528
Emlakbank Gaziemir 1,2,3,	Gaziemir	6.425
Universiade	Balçova	934
TOKİ	Konak	3080
TOKİ	Karşıyaka	808
TOKİ	Asarlık	752
TOKİ	Aliağa	500
TOPLAM		67.120

- **Kırsal Konut**

Kentsel Bölgede yer alan 161 köy ve köy tüzel kişiliği sona ererek mahalleye dönüşen ancak kırsal yerleşme karakteri süren 34 yerleşme bulunmaktadır. Köylerin yaklaşık toplam yerleşik alanları mevcudu 901 ha, köy yerleşik alan sınırları ise 2536 ha.dır.

1.11.3.2. Mia Ve Alt Merkezler

İzmir Kentsel Bölgenin tarihsel ticaret rolü ve kimliği günümüzde de sürmektedir. İzmir Merkez kentinin etkin MİA karakterinin bölge ölçeğindeki rolü yakın yerleşmelerin güçlü alt merkezler olarak gelişmesini yaratamamıştır. Coğrafi konumun yakınlığının yanısıra ekonomik ilişkiler ve yönetim, finans ve hizmet fonksiyonlarının dağılımı Büyükşehir Belediyeleri sınırları dışında güçlü alt merkezlerin gelişebilmesine yeterli olamamaktadır.

Bu kapsamda İlçe Belediyeleri alanlarında ve diğer belediyelerin alanlarında Ticaret fonksiyonları büyük oranda zemin katta sınırlı olarak ve 1.katlara sığramış bir dağılımda gelişmektedir. Bu kapsamda alan bütününde İlçe Belediyeleri 2.derece, İlk Kademe Belediyeleri 3.derece alt merkez kademesi olarak tanımlanmıştır.

Kentsel Bölge bütününde 262.30 ha. MİA, 1026.69 ha 2-3.derece alt merkez alanı bulunmaktadır. Toplam MİA, Alt merkezler alanı 1279.00 ha. büyüklüğündedir.

1.11.3.3. Organize Sanayi Bölgeleri

Atatürk Organize Sanayi Bölgesi

Çiğli ilçesinde 700 hektar alan üzerinde kurulmuştur. 1990 yılında hizmete açılan Atatürk OSB, 490 işyeri kapasiteli olup, halen 310 işyeri faaliyettedir. Tüm firmalar faaliyete geçtiğinde 40.000 kişiye istihdam sağlanacaktır. OSB'nin katı atık ve atık suları için projeler geliştirilmektedir.(Tablo:6)

İşletmede olan OSB'ler		
Adı	Alan (ha)	İstihdam
Merkez Atatürk OSB	600	33000
Menemen Deri OSB	200	14500
Proje ve İnşaatı Devam Edenler		
Adı	Alan (ha)	
Kemalpaşa OSB	410	18000
Tire OSB	400	2000
Torbalı II OSB	260	-
Menemen (Deri) 2. Bölge (Aritma)		-
Aliağa I. OSB	912	-
Aliağa (Kimya) OSB	40	-
Aliağa II. OSB		-

Merkez (Mermerciler) OSB		-
Menemen (Plastik) OSB		-
Bayındır (Gıda) OSB		-
Buca (Ege Giyim) OSB		5000
Seferihisar (Teknopark) OSB	500	-
Torbalı II. OSB	380	-
Kemalpaşa II. OSB		-
Tekeli (İmalat) OSB		-

Tablo:6

Menemen Organize Deri Sanayi Bölgesi

Menemen'e bağlı Maltepe Köyü yolu üzerinde bulunan ODSB, 200 hektar alan üzerinde 1988 yılında kurulmuştur. 137 sanayi tesisi için yer ayrılan bölgede halen 85 fabrika faaliyet halindedir. Bölgede her türlü deri mamullerinin yanı sıra, deri makineleri üreten kuruluşlarla, deri sanayiinde kullanılan yardımcı madde, araç ve gereçleri üreten sanayi kuruluşları da yer almaktadır. Modern arıtma tesislerine sahip olan sanayi bölgesinde, kimyasal ve biyolojik arıtma tesisleri vardır.

Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi (KOSBİ)

Kemalpaşa İlçesinde İzmir'e 20 km. uzaklıkta, İzmir – Ankara Karayolu'nun iki tarafında bir çok sanayi tesisinin düzensiz bir şekilde geliştiği bölgede 410 hektarlık alan, 1992 yılında organize sanayi bölgesi olarak ayrılmıştır. Halen 116 sanayi tesisinin faaliyet göstermektedir. Altyapı ve merkezi arıtma tesisinin yapılması ve kamulaştırma işleri programa alınmıştır. ha gelişme alanının tespit çalışmaları Sanayi Bakanlığınca sürdürülmektedir.

Tire Organize Sanayi Bölgesi (TOSBİ)

1993 yılı yatırım programına alınan TOSBİ için Tire'de 400 hektarlık arazinin kamulaştırma çalışmaları tamamlanmak üzeredir. Henüz üretim faaliyetlerinin başlamadığı alanda 1996 yılında ilk fabrikanın temeli atılmıştır.

1.11.3.4. Sanayi Alanları

İzmir'de sanayi önce, Liman çevresinde, merkezde gelişmiş giderek Bornova, Gaziemir, Çiğli ve Buca'ya sıçrayarak yoğunlaşmıştır. Aliağa'da, Petrokimya ve Demirçelik, Gemi söküm, Torbalı'da otomotiv, kimya, imalat ve tarımsal sanayi öne çıkmaktadır.

İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde imalat sanayiinin dağılımına bakıldığında, Aliağa ilçesinin en fazla sanayiye sahip olduğu, sırasıyla, Bornova, Torbalı, Gaziemir ve Çiğli ilçelerinin izlediği görülmektedir.

Alansal büyüklükleri ise, Merkez kentte 2765.9 ha, Güney Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 530 ha., Batı Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 22.4., Doğu Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 137 ha., Kuzey Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 861.2 ha., dır.

Merkez kentte bulunan sorunlu sanayi alanları çevrede bulunan planlı sanayi alanlarına yönlendirilmelidirler.

1.11.3.5. Küçük Sanayi Alanları

İzmir'de sanayileşme sürecine paralel olarak gelişen küçük sanayi işletmeleri, sanayinin yoğunlaştığı üretim alanlarına yönelik olarak faaliyet göstermektedir.

İzmir'de faaliyete geçen ilk sanayi sitesi, 1965'te kurulan Halkapınar 1.sanayi sitesidir. İlde 1980 li yıllarda küçük sanayi sitesi kurma girişimleri hızlanmıştır. Bugün İzmir kenti ve ilçelerinde faaliyet halinde olan, inşaatı devam eden veya proje aşamasında olan küçük sanayi siteleri vardır.

1978'de Çiğli'de kurulan Atatürk OSB, İzmir'in kuzeyinde yer seçmiştir. İzmir Atatürk OSB ve Menemen Deri OSB faaliyette, Kemalpaşa OSB kısmen faaliyettedir. Tire inşaat, Aliağa ve Torbalı OSB leri ise proje aşamasındadır.(Tablo:7)

Küçük Sanayi Siteleri

Adı	Faaliyet Yılı	İşyeri Sayısı
Çelik İşleri KSS	İnşaat halinde	894
BORNOVA		
Oto Tamir ve Sanat. 2. SS	1981	818
Oto Tamir ve Sanat. 3. SS	1984	424
Pınarbaşı 5. SS	1989	1104
Ayakkabıcılar SS	1996	1850
Küçük Sanatkarlar SS	1993	554
Dökümcüler KSS	1985	41
Hurdacılar KSS	1994	187
Manifaturacılar KSS	1997	750
BUCA		
Adatepe Tekstil SS	1998	500
ALIAĞA		
Aliağa KSS	1997	254
ÇEŞME		
Çeşme KSS	İşletmede	80
Alaçatı KSS	İşletmede	50
ÇİĞLİ		
Karma KSS	İşletmede	650
MENEMEN		
Menemen KSS	İşletmede	300
MENDERES		
Metal İşleri KSS	1982	670
Ağaç İşleri KSS	1988	391
SEFERİHİSAR		
Seferihisar KSS	İnşaat halinde	42
TİRE		
Halkapınar 1. ve 2. KSS	1965	725
Tire KSS	İnşaat halinde	500
TORBALI		
Atatürk SS	İşletmede	1017
URLA		
Urla KSS	İşletmede	158

Tablo:7

Kaynak : İzmir İl Planlama Md., 1994; Sanayi Bakanlığı, 1996

1.11.3.6. Turizm Alanları

İzmir Turizm Envanteri içinde sayılanlar ile, iç ve dış turizm açısından belirgin özellikler taşıyan, ve bu niteliği ile çekim merkezi oluşturan-olabilecek yerlerdir.

Kıyılar, Müzeler, eski tarihi kent dokuları, fuarlar, doğal alanlar, tescilli anıtsal yapılar, bu grupta sayılmıştır. MİA içine dağılan (otel, motel vb. tesisler ile merkezler) bu kapsamda değerlendirilmiştir. İzmir'in sahip olduğu potansiyeller dikkate alındığında, kıyı kesimlerinde çok önemli Turizm alanı niteliğinde kuşağın II.Konut vb. fonksiyonlarla gelişmekte olduğu görülmektedir.

1.11.3.7. Diğer Kentsel Alan Kullanımları

- **Büyük Alan Kullanımı Gerektiren Kamu Kurumları ve Kuruluş Alanları**

Kuzey Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 25.5 ha., Doğu Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 5.5 ha., Batı Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 12.3.ha, Güney Kentsel Gelişme Alt Yöresinde 17.1 ha., Merkez kentte 401.9 ha., olmak üzere 462.3 ha. Büyük Alan kullanışı gerektiren kamu kuruluş alanları bulunmaktadır.

- **Askeri Alanlar**

İzmir Kentsel Bölge bütününde güncelleştirilen veriler kapsamında 7823.4 ha. Askeri Alan yer almaktadır.

- **Üniversite**

Bölge ölçeğinde, İzmir'in eğitim alanında öne çıkmasında köklü Üniversitelerin bulunması önemli bir konum yaratmaktadır. Kamu'ya ait 3 büyük Üniversite (Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi, Özel olarak Yaşar Üniversitesi, Ekonomi Üniversiteleri) bulunmaktadır.

- **Mezarlıklar**

İzmir, Kentsel Bölgede Mezarlıkların dağılımı, bölgesel olmaktan çok yerleşme dokularına yönelik gelişmiştir.

Kentsel Bölge bütününde 250 ha. Mezarlık Alanı bulunmaktadır. Mevcut nüfus kapsamında yetersiz durumdadır.

1.11.3.8. Arazi Kullanım Durumu Tabloları

Arazi Kullanış Türü	Alan (ha)	%
Kentsel Konut Alanları ve Servisleri	13807,52	4,97
Merkezi İş Alanları ve alt merkezler	2336,6	0,42
Çalışma Alanları	10948,1	1,97
Kamu Tesis Alanları	19279,7	3,47
Turizm Tesis Alanları	3214,5	0,58
Rekreasyon, spor, yeşil alan	7778,9	1,40
Ulaşım ve Altyapı	31629,8	5,69
Kentsel Kullanımlar Alt Toplamı	88995,12	18,50
Kırsal Yerleşik Alanlar	901	0,94
Tuzla Alanı	3357,7	0,60
Tarım, orman, yapı yasağı getirilen	459910,9	79,95
GENEL TOPLAM	553164,7	100,00

Tablo:8

Tablo: Genel Arazi Kullanış Durumu (Tablo:9)

Arazi Kullanış Türü	Alan (ha)	%	m²/kişi (2)
Kentsel Konut	13807,52	30,01	43,38
Merkezi İş Alanları ve alt merkezler	1278,99	2,78	4,02
<i>Merkezi İş Alanları</i>	262,3	0,57	0,82
<i>Alt Merkezler</i>	1016,69	2,21	3,19
Çalışma Alanları	7186,6	15,62	22,58
<i>Organize Sanayi Bölgeleri</i>	1166,8	2,54	3,67
<i>Sanayi-depolama alanları</i>	4755,6	10,33	14,94
<i>Küçük Sanayi Siteleri</i>	303	0,66	0,95
<i>Konut Dışı kentsel Çalışma Alanları</i>	844,9	1,84	2,65
<i>Serbest Bölge</i>	116,3	0,25	0,37
Kamu Tesis Alanları	12525,3	27,22	39,35
<i>Büyük Alan Kull. Kamu Alanları</i>	462,3	1,00	1,45
<i>Üniversite, Yüksek okul</i>	4162,9	9,05	13,08
<i>Hastane ve sağlık tesisleri</i>	76,7	0,17	0,24
<i>Sosyo-Kültürel Tesisler</i>	72	0,16	0,23
<i>Askeri alanlar (3)</i>	7823,4	17,00	24,58
Turizm Tesis Alanları	306,6	0,67	0,96
Rekreasyon, spor, yeşil alan	977,91	2,13	3,07
<i>Fuar</i>	43	0,09	0,14
<i>Park, aktif yeşil alan</i>	402,08	0,87	1,26
<i>Spor alanları</i>	189	0,41	0,59
<i>Rekreasyon alanları</i>	240,7	0,52	0,76
<i>Mezarlıklar</i>	103,13	0,22	0,32
Ulaşım ve Altyapı	21092,4	45,84	66,27
<i>Yollar</i>	19189,2	41,70	60,29
<i>Garaj ve oto terminal al.</i>	23,9	0,05	0,08
<i>Limanlar</i>	96,7	0,21	0,30
<i>Havaalanı</i>	1782,6	3,87	5,60
Kentsel Kullanımlar Alt Toplamı	46014,52	100,00	144,58
Kırsal Yerleşik Alanlar	901		2,83
Tuzla ve Dalyan Alanı	3357,7		10,55
Tarımsal Alanlar	156709,5		492,38
GENEL TOPLAM	307291,2		965,50

(1) Konut alanları ve servislerine konut bölgelerindeki kentiçi ana yollar dışında kalan toplayıcı ve yaklaşım yolları ile anaokulu, ilk ve orta öğretim tesisleri, konut servisi niteliğindeki sosyo-kültürel tesisler, dini tesisler, sağlık ocağı, merkezleri, dispanserler, yerel düzeyde hizmet veren belediye hizmet tesisleri, karakol, PTT, vb. yönetim tesisleri, semt spor alanları, mahalle parkları, çocuk bahçesi, oyun alanları, yerel ticaret merkezleri ve pazaryerleri dahildir.

(2) Kişi başına kullanım alanlarının hesaplanmasında analize giren yerleşmelerin 2005 toplamı olan 3,182,708 nüfus esas alınmıştır. Kişi başına kullanışlar kent ve bölge ölçeğinde hizmet veren kullanışlar için hesaplanmıştır.

Analiz kapsamına giren yerleşmeler ve nüfusları;

Tablo10: Belediyeler Genel Arazi Kullanış Değerleri

Kullanışlar Belediyeler	Konut (ha)		MIA ve Alt Mer. (ha)		Çalışma Alanları (ha)		Kamu Tesis Alan. (ha)		Turizm Tesis Alan. (ha)		Rekreasyon. Spor. Yeşil (ha)		Alt Yapı (ha)		Toplam (ha)	
	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%	Alan	%
Aliağa	403,98	2,78	25,9	2,02	886,2	12,58	32,61	0,25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1348,69	3,36
Armutlu	63,8	0,44	3,5	0,27	25,3	0,36	0,3	0,00	0	0,00	17,9	1,71	0	0,00	110,8	0,28
Asarlık	122,62	0,84	0	0,00	0	0,00	5,2	0,04	0	0,00	5,7	0,55	0	0,00	133,52	0,33
Ayrancılar	76,9	0,53	9,5	0,74	24,7	0,35	3,6	0,03	0	0,00	36,4	3,48	0	0,00	151,1	0,38
Bağarası	44,31	0,30	6,03	0,47	0,35	0,00	7,38	0,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	58,07	0,14
Bağyurdu	66,1	0,45	6,7	0,52	17,8	0,25	1,6	0,01	0	0,00	9,6	0,92	0	0,00	101,8	0,25
Balçova	267,7	1,84	24,8	1,93	0	0,00	167,2	1,31	33	13,30	144,6	13,83	50,2	1,60	687,5	1,71
Bayındır	220	1,51	15,5	1,21	6,8	0,10	3,1	0,02	0	0,00	3,7	0,35	0	0,00	249,1	0,62
Bornova	1761,8	12,12	397	30,94	989,9	14,06	942,7	7,36	0	0,00	100,9	9,65	40,7	1,30	4233	10,56
Buca	1595,8	10,98	12,3	0,96	118,8	1,69	760,4	5,94	0	0,00	156,1	14,93	0	0,00	2643,4	6,59
Canlı	18,2	0,13	0,3	0,02	0	0,00	1,5	0,01	0	0,00	0,2	0,02	0	0,00	20,2	0,05
Çaybaşı	73,2	0,50	2,7	0,21	46	0,65	1,1	0,01	0	0,00	0	0,00	0	0,00	123	0,31
Çiğli	743,4	5,11	106,2	8,28	680,6	9,67	386,5	3,02	0	0,00	17,4	1,66	2406,2	76,66	4340,3	10,82
Çırpı	57,8	0,40	0	0,00	0	0,00	2	0,02	0	0,00	0	0,00	0	0,00	59,8	0,15
Değirmendere	29,6	0,20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	29,6	0,07
Doğanbey_payamli	83,1	0,57	0	0,00	0	0,00	10	0,08	18,6	7,49	0	0,00	0	0,00	111,7	0,28
Emiralem	55,64	0,38	1,97	0,15	11,5	0,16	2,54	0,02	0	0,00	0	0,00	0	0,00	71,65	0,18
Eski Foça	31,21	0,21	0,39	0,03	0	0,00	126,2	0,99	67,9	27,36	0	0,00	0	0,00	225,7	0,56
Gazimir	369	2,54	10,2	0,80	195,3	2,77	867,7	6,78	0	0,00	6,28	0,60	482,4	15,37	1930,88	4,82
Gerenköy	20,22	0,14	2,3	0,18	0	0,00	0,56	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	23,08	0,06
Görece	61,45	0,42	0	0,00	25,6	0,36	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	87,05	0,22
Gümüldür	135,4	0,93	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6,4	2,58	1	0,10	0	0,00	142,8	0,36
Güzelbahçe	157,4	1,08	14,1	1,10	7,1	0,10	109	0,85	0	0,00	15,7	1,50	3,7	0,12	307	0,77
Harmandalı	80,6	0,55	0,03	0,00	0	0,00	0,6	0,00	0	0,00	1,2	0,11	0	0,00	82,43	0,21
Helvacı	38,89	0,27	2,2	0,17	15,02	0,21	0,18	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	56,29	0,14
Karakuyu	16	0,11	1,9	0,15	2,5	0,04	0,8	0,01	0	0,00	1,33	0,13	0	0,00	22,53	0,06
Karşıyaka	1675,3	11,53	37	2,88	5,5	0,08	146,2	1,14	0	0,00	149,9	14,33	35	1,12	2048,9	5,11
Kaynaklar	27,5	0,19	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	27,5	0,07
Kemalpaşa	118,7	0,82	14,1	1,10	659,7	9,37	2,7	0,02	0	0,00	17,4	1,66	0	0,00	812,6	2,03
Konak	2329,4	16,03	421,4	32,85	113,8	1,62	335,6	2,62	0	0,00	200	19,13	87,3	2,78	3487,5	8,70
Koyundere	38,1	0,26	0,06	0,00	41,5	0,59	3,4	0,03	0	0,00	2,6	0,25	0	0,00	85,66	0,21
Maltepe	15,49	0,11	0,87	0,07	0	0,00	0,23	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	16,59	0,04
Menemen	197,6	1,36	45,4	3,54	50,4	0,72	99,1	0,77	0	0,00	18,2	1,74	0	0,00	410,7	1,02
Mordoğan	169,2	1,16	0	0,00	9,2	0,13	25,8	0,20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	204,2	0,51
Narlıdere	327,3	2,25	0,7	0,05	0	0,00	4816,6	37,61	10,4	4,19	11,5	1,10	2,2	0,07	5168,7	12,89
Oğlananası	133,4	0,92	0	0,00	67,3	0,96	0	0,00	0	0,00	1,2	0,11	0	0,00	201,9	0,50
Ören	38,2	0,26	0,9	0,07	0	0,00	0,3	0,00	0	0,00	2,9	0,28	0	0,00	42,3	0,11
Özdere	160,2	1,10	0	0,00	0	0,00	0	0,00	18,3	7,37	0	0,00	0	0,00	178,5	0,45
Pancar	34,2	0,24	10,4	0,81	73,8	1,05	2,1	0,02	0	0,00	1,6	0,15	0	0,00	122,1	0,30
Sarnıç	221,8	1,53	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	221,8	0,55
Sasallı	47,7	0,33	5,8	0,45	2249,7	31,95	11,5	0,09	0	0,00	2,6	0,25	0	0,00	2317,3	5,78
Seferihisar	325,8	2,24	0	0,00	3,3	0,05	328	2,56	19,7	7,94	4	0,38	0	0,00	680,8	1,70
Selçuk	17,4	0,12	0	0,00	11,5	0,16	1,7	0,01	60,7	24,46	661	63,21	0	0,00	752,3	1,88
Seyrek	160,6	1,10	3,45	0,27	149,7	2,13	0	0,00	0	0,00	7,3	0,70	0	0,00	321,05	0,80
Subaşı	66,6	0,46	2,1	0,16	33	0,47	0,8	0,01	0	0,00	0,2	0,02	0	0,00	102,7	0,26
Tekeli	129,7	0,89	3,3	0,26	28,8	0,41	0,7	0,01	0	0,00	2	0,19	0	0,00	164,5	0,41
Torbali	297,1	2,04	35,4	2,76	247,4	3,51	17,7	0,14	0	0,00	6,9	0,66	0	0,00	604,5	1,51
Türkeli	54,1	0,37	1,95	0,15	6,25	0,09	0,31	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	62,61	0,16

Ulucak	43,9	0,30	2,3	0,18	4,3	0,06	2,4	0,02	0	0,00	48,6	4,65	0	0,00	101,5	0,25
Ulukent	90,8	0,62	22,6	1,76	62	0,88	99,2	0,77	0	0,00	0	0,00	0	0,00	274,6	0,68
Urla	899,3	6,19	13,1	1,02	6,5	0,09	3473,3	27,12	13,2	5,32	11,8	1,13	31,15	0,99	4448,35	11,09
Ürkmez	57,3	0,39	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	57,3	0,14
Yazibaşı	104,4	0,72	14,7	1,15	160,5	2,28	1	0,01	0	0,00	7,3	0,70	0	0,00	287,9	0,72
Yelki	54,3	0,37	3,9	0,30	4,2	0,06	2	0,02	0	0,00	0	0,00	0	0,00	64,4	0,16
Yeni Foça	61,5	0,42	0	0,00	0	0,00	2,01	0,02	0	0,00	36,4	3,48	0	0,00	99,91	0,25
Yukarıkızılca	43,2	0,30	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3,5	0,33	0	0,00	46,7	0,12
Toplam	14534,2	100,00	1283	100,00	7041,82	100,00	12805,4	100,00	248,2	100,00	1045,7	100,00	3138,85	100,00	40097,2	100,00

Tablo 11 : İlçe ve Çevre Belediyeler Kişi Başına Genel Arazi Kullanış Değerleri (m²/kişi)

Kullanışlar Belediyeler	Konut (ha)		MİA ve Alt Mer. (ha)		Çalışma Alanları (ha)		Kamu Tesis Alan. (ha)		Turizm Tesis Alan. (ha)		Rekreasyon. Spor. Yeşil (ha)		Alt Yapı (ha)		Toplam (ha)		Kişi
	Alan	m2/kişi	Alan	m2/kişi	Alan	m2/kişi	Alan	m2/kişi	Alan	m2/kişi	Alan	m2/kişi	Alan	m2/kişi	Alan	m2/kişi	
Aliağa	403,98	65,81	25,9	4,22	886,2	144,36	32,61	5,31	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1348,69	219,70	61388
Armutlu	63,8	82,73	3,5	4,54	25,3	32,81	0,3	0,39	0	0,00	17,9	23,21	0	0,00	110,8	143,67	7712
Asarlık	122,62	56,56	0	0,00	0	0,00	5,2	2,40	0	0,00	5,7	2,63	0	0,00	133,52	61,58	21681
Ayrançılar	76,9	95,34	9,5	11,78	24,7	30,62	3,6	4,46	0	0,00	36,4	45,13	0	0,00	151,1	187,33	8066
Bağarası	44,31	115,06	6,03	15,66	0,35	0,91	7,38	19,16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	58,07	150,79	3851
Bağyurdu	66,1	105,66	6,7	10,71	17,8	28,45	1,6	2,56	0	0,00	9,6	15,35	0	0,00	101,8	162,72	6256
Balçova	267,7	38,91	24,8	3,60	0	0,00	167,2	24,30	33	4,80	144,6	21,02	50,2	7,30	687,5	99,93	68795
Bayındır	220	74,23	15,5	5,23	6,8	2,29	3,1	1,05	0	0,00	3,7	1,25	0	0,00	249,1	84,04	29639
Bornova	1761,8	38,52	397	8,68	989,9	21,64	942,7	20,61	0	0,00	100,9	2,21	40,7	0,89	4233	92,55	457354
Buca	1595,8	43,12	12,3	0,33	118,8	3,21	760,4	20,55	0	0,00	156,1	4,22	0	0,00	2643,4	71,42	370107
Canlı	18,2	100,66	0,3	1,66	0	0,00	1,5	8,30	0	0,00	0,2	1,11	0	0,00	20,2	111,73	1808
Çaybaşı	73,2	135,56	2,7	5,00	46	85,19	1,1	2,04	0	0,00	0	0,00	0	0,00	123	227,78	5400
Çiğli	743,4	56,44	106,2	8,06	680,6	51,67	386,5	29,34	0	0,00	17,4	1,32	2406,2	182,68	4340,3	329,51	131720
Çirpi	57,8	151,19	0	0,00	0	0,00	2	5,23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	59,8	156,42	3823
Değirmendere	29,6	125,69	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	29,6	125,69	2355
Doğanbey_payamli	83,1	106,81	0	0,00	0	0,00	10	12,85	18,6	23,91	0	0,00	0	0,00	111,7	143,57	7780
Emiralem	55,64	130,18	1,97	4,61	11,5	26,91	2,54	5,94	0	0,00	0	0,00	0	0,00	71,65	167,64	4274
Eski Foça	31,21	7,20	0,39	0,09	0	0,00	126,2	29,10	67,9	15,65	0	0,00	0	0,00	225,7	52,04	43374
Gazemir	369	41,45	10,2	1,15	195,3	21,94	867,7	97,48	0	0,00	6,28	0,71	482,4	54,19	1930,88	216,92	89013
Gerenköy	20,22	48,78	2,3	5,55	0	0,00	0,56	1,35	0	0,00	0	0,00	0	0,00	23,08	55,68	4145
Görece	61,45	72,89	0,00	0,00	25,60	30,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	87,05	103,26	8430
Gümüldür	135,4	136,93	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6,4	6,47	1	1,01	0	0,00	142,8	144,42	9888
Güzelbahçe	157,4	87,15	14,1	7,81	7,1	3,93	109	60,35	0	0,00	15,7	8,69	3,7	2,05	307	169,99	18060
Harmandalı	80,6	193,66	0,03	0,07	0	0,00	0,6	1,44	0	0,00	1,2	2,88	0	0,00	82,43	198,05	4162
Helvacı	38,89	87,55	2,2	4,95	15,02	33,81	0,18	0,41	0	0,00	0	0,00	0	0,00	56,29	126,72	4442
Karakuyu	16	76,08	1,9	9,03	2,5	11,89	0,8	3,80	0	0,00	1,33	6,32	0	0,00	22,53	107,13	2103
Karşıyaka	1675,3	34,97	37	0,77	5,5	0,11	146,2	3,05	0	0,00	149,9	3,13	35	0,73	2048,9	42,77	479026
Kaynaklar	27,5	59,37	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	27,5	59,37	4632
Kemalpaşa	118,7	20,50	14,1	2,44	659,7	113,95	2,7	0,47	0	0,00	17,4	3,01	0	0,00	812,6	140,36	57895
Konak	2329,4	29,36	421,4	5,31	113,8	1,43	335,6	4,23	0	0,00	200	2,52	87,3	1,10	3487,5	43,96	793282
Koyundere	38,1	79,33	0,06	0,12	41,5	86,40	3,4	7,08	0	0,00	2,6	5,41	0	0,00	85,66	178,35	4803
Maltepe	15,49	48,68	0,87	2,73	0	0,00	0,23	0,72	0	0,00	0	0,00	0	0,00	16,59	52,14	3182
Menemen	197,6	35,35	45,4	8,12	50,4	9,02	99,1	17,73	0	0,00	18,2	3,26	0	0,00	410,7	73,48	55892
Mordoğan	169,2	226,51	0	0,00	9,2	12,32	25,8	34,54	0	0,00	0	0,00	0	0,00	204,2	273,36	7470

Narlıdere	327,3	50,41	0,7	0,11	0	0,00	4816,6	741,78	10,4	1,60	11,5	1,77	2,2	0,34	5168,7	796,01	64933
Oğlananası	133,4	503,78	0	0,00	67,3	254,15	0	0,00	0	0,00	1,2	4,53	0	0,00	201,9	762,46	2648
Ören	38,2	91,23	0,9	2,15		0,00	0,3	0,72	0	0,00	2,9	6,93	0	0,00	42,3	101,03	4187
Özdere	160,2	135,52	0	0,00	0	0,00	0	0,00	18,3	15,48	0	0,00	0	0,00	178,5	151,00	11821
Pancar	34,2	74,15	10,4	22,55	73,8	160,02	2,1	4,55	0	0,00	1,6	3,47	0	0,00	122,1	264,74	4612
Sarnıç	221,8	64,12	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	221,8	64,12	34589
Sasallı	47,7	116,11	5,8	14,12	2249,7	5476,39	11,5	27,99	0	0,00	2,6	6,33	0	0,00	2317,3	5640,94	4108
Seferihisar	325,8	108,52	0	0,00	3,3	1,10	328	109,25	19,7	6,56	4	1,33	0	0,00	680,8	226,77	30022
Selçuk	17,4	5,73	0	0,00	11,5	3,79	1,7	0,56	60,7	19,99	661	217,74	0	0,00	752,3	247,81	30358
Seyrek	160,6	345,90	3,45	7,43	149,7	322,42	0	0,00	0	0,00	7,3	15,72	0	0,00	321,05	691,47	4643
Subaşı	66,6	211,29	2,1	6,66	33	104,70	0,8	2,54	0	0,00	0,2	0,63	0	0,00	102,7	325,82	3152
Tekeli	129,7	384,75	3,3	9,79	28,8	85,43	0,7	2,08	0	0,00	2	5,93	0	0,00	164,5	487,99	3371
Torbalı	297,1	37,00	35,4	4,41	247,4	30,81	17,7	2,20	0	0,00	6,9	0,86	0	0,00	604,5	75,29	80287
Türkeli	54,1	169,70	1,95	6,12	6,25	19,60	0,31	0,97	0	0,00	0	0,00	0	0,00	62,61	196,39	3188
Ulucak	43,9	86,33	2,3	4,52	4,3	8,46	2,4	4,72	0	0,00	48,6	95,58	0	0,00	101,5	199,61	5085
Ulukent	90,8	65,57	22,6	16,32	62	44,77	99,2	71,63	0	0,00	0	0,00	0	0,00	274,6	198,30	13848
Urla	899,3	160,71	13,1	2,34	6,5	1,16	3473,3	620,71	13,2	2,36	11,8	2,11	31,15	5,57	4448,35	794,96	55957
Ürkmez	57,3	89,43	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	57,3	89,43	6407
Yazıbaşı	104,4	238,90	14,7	33,64	160,5	367,28	1	2,29	0	0,00	7,3	16,70	0	0,00	287,9	658,81	4370
Yelki	54,3	236,40	3,9	16,98	4,2	18,28	2	8,71	0	0,00	0	0,00	0	0,00	64,4	280,37	2297
Yeni Foça	61,5	18,06	0	0,00	0	0,00	2,01	0,59	0	0,00	36,4	10,69	0	0,00	99,91	29,34	34051
Yukarıkızılca	43,2	177,41	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3,5	14,37	0	0,00	46,7	191,79	2435
Toplam	14534,2	45,59	1283	4,02	7041,82	22,09	12805,4	40,17	248,2	0,78	1045,7	3,28	3138,85	9,85	40766,36	127,87	3188177

1.12. ULAŞIM VE ALTYAPI

- **Ulaşım ve altyapı kapsamında;**
 - Otoyollar
 - Devlet Karayolları
 - İl Yolları
 - Köy Yolları
 - Kentiçi ana yollar
 - Metro güzergahı
 - Demiryolları ve istasyonları
 - Limanlar, yat limanları, balıkçı barınakları
 - Havaalanları
 - Enerji nakil hatları ve ana trafo merkezleri
 - Doğalgaz boru hatları
 - Çöp depolama alanları
 - Arıtma tesisleri

gösterilmiştir.(Harita:9)

Ulaşım ve altyapı için harita, plan ve proje bilgilerinden yararlanılmıştır. Ayrıca Büyükşehir Belediyesi, Karayolları, Köy Hizmetleri, Ulaştırma Bakanlığı, DLHMİ, DLH, TEAŞ, Turizm Bakanlığı, TCDD, BOTAŞ gibi kurumlardan elde edilen bilgiler kullanılmıştır.

1.12.1. Karayolları

- **Otoyollar**

Planlama alanındaki otoyollar, İzmir-Aydın, İzmir-Çeşme ve İzmir çevre otoyollarıdır. Bu otoyollar büyük ölçüde tamamlanmış olup, 193 km.dir. İzmir'i Manisa üzerinden Bursa'ya bağlayacak otoyol güzergahı, kentin doğusundan Kemalpaşa-Turgutlu yönünde projelendirilmiştir. (Harita:9a)

- **Devlet Karayolları**

İzmir'i bölge ve bölge dışına bağlayan devlet yolları;

- Kuzeyde Menemen-İliç Karayolu bölünmüş yol olarak işletmededir. Bu yol Menemen'den Manisa'ya da bağlanmaktadır.

- İzmir – Manisa yolu Bornova üzerinden bağlanmaktadır.
- Doğu yönünde, Kemalpaşa – Turgutlu – Salihli yolu bölünmüş yol olarak yapımı tamamlanmıştır.
- Torbalı – Selçuk yolu kısmen bölünmüş yol olup, Selçuk’tan Aydın ve Kuşadası yönüne ayrılmaktadır.
- Torbalı – Tire – Ödemiş yolu Subaşı’ndan ayrılmaktadır.
- İzmir – Çeşme ve İzmir – Karaburun karayolları otoyol nedeniyle önemini kaybetmiştir.

- **İl Yolları**

- Güzelbahçe – Seferihisar – Doğanbey – Gümüldür – Özdere – Selçuk kıyı yolu
- Menderes – Gümüldür yolu
- Kemalpaşa – Ören – Bağyurdu – Turgutlu yolu
- Kemalpaşa – Torbalı yolu
- Torbalı – Bayındır yolu
- Belevi – Tire yolu
- Helvacı – Foça – Yenifoça – Aliğa yolu

- **Köy yolları**

Köy yolları, Köy Hizmetleri haritaları ile 1/25.000 ölçekli haritalardan alınmış ve sayısallaştırılmıştır.

1.12.2.Demiryolları

İzmir’in ülke demiryolu ulaşımında özel bir önemi vardır. Ülkemizin ilk demiryolu 1876 yılında İzmir-Aydın hattında yabancılar tarafından yapılmıştır. Bu hat, Küçük ve Büyük Menderes vadilerinin içlerine kadar uzanmakta ve tüm tarım ürünlerinin İzmir Limanı’na akmasını sağlayarak, Tire, Bayındır, Seferihisar, Çivril gibi ürün toplanma merkezlerine uzanmaktadır.

İzmir’e Aydın yönünden gelen demiryolu Alsancak İstasyonu’nda, Manisa yönünden gelen demiryolu ise Basmane İstasyonu’na girerek sona erer. İzmir’de eski hatların yenilenmesi ve ilave hatlar yapılmasıyla demiryolları, ticari taşımacılıkta olduğu kadar banliyö taşımacılığında da önemli bir işlev üstlenmiştir. Bornova, Buca, Gaziemir ve Büyük Çiğli ilçelerine banliyö trenleri işlemektedir.

Menemen-Manisa güzergahı Manisa'da ikiye ayrılmakta, Akhisar-Soma hattı Balıkesir-Eskişehir üzerinden Marmara'ya ve Orta Anadolu'ya güneydeki hat ise Turgutlu-Salihli üzerinden Uşak ve Afyon'a, güneydeki hat ise Torbalı-Ödemiş, Torbalı-Aydın-Denizli yönüne devam etmektedir.

Demiryolu ağı kent merkezinde Basmane ve Alsancak istasyonlarında sonlanmaktadır. Ulaştırma Bakanlığı DLHMİ Gn. Md.'den alınan bilgilere göre İzmir-Ankara bağlantısı için Bornova-Ulucak-Kemalpaşa üzerinden Turgutlu'ya bağlanan yeni bir hat önerisi yapılmıştır.

İzmir banliyö sisteminin geliştirilmesi projesi kapsamında, Büyükşehir Belediyesi'nce, kentiçi ulaşım sistemlerinin entegrasyonuna dayalı olarak geliştirilen strateji çerçevesinde Aliağa-İzmir-Cumaovası arasında banliyö hatlarının kapasite, hız ve konfor unsurlarının geliştirilmesi ve otobüs, metro ve deniz ulaşımı ile bütünleştirilmesi kapsamında I.etap ihalesi yapılmıştır.

1.12.3.Limanlar

İzmir Limanı, 1876 yılında işletmeye açılmış olup, Türkiye'nin en eski organize limanıdır. Önemli dışsatım limanlarından biri olan İzmir'de, ağırlık yük taşımacılığındadır. Yolcu taşımacılığı ise altyapı ve işletme yetersizlikleri nedeniyle fazla gelişmemiştir.

İzmir Limanı'nda yer alan Pasaport Limanı (Eski Liman) ve Alsancak Limanı ile Dikili ve Çeşme Limanları, yolcu ve yük limanı olarak faaliyet gösteren önemli limanlardır. Bunlardan Alsancak, Dikili ve Çeşme Limanı aynı zamanda deniz giriş kapısı olarak kullanılmaktadır. Kuzeyde Nemrut Körfezi'nde özel sektörce yapılmış olan 9 iskele yük taşımacılığında kullanılmakta olup, sayıları giderek artmaktadır. (Harita:9b)

Çandarlı'da, Kuzey Ege'nin en büyük limanı projelendirilmiştir.

İZMİR ALSANCAK LİMANI	
İZMİR LİMAN İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜ / T.C. DEVLET DEMİR YOLLARI	
TESİSİN İŞLETİCİSİ (KAMU / ÖZEL)	Kamu
RIHTIM / İSKELE UZUNLUĞU (m)	3259
LİMAN ALANI (m2)	902,000
LİMAN KOORDİNATLARI	Enlem 38 25' 00" N. Boylam 27 04' 30" E.
MAKSİMUM DRAFT	-13m
GEMİ KABUL KAPASİTESİ(GEMİ/YIL)	3635
YÜK ELLEÇLEME KAPASİTESİ(TON/YIL)	5,439,000
RIHTIM KAPASİTESİ(TON/YIL)	11,100,000
KONTEYNER RIHTIMI EKİPMAN KAPASİTESİ(TON/YIL)	443.000 Teu/Yıl
DEPOLAMA KAPASİTESİ(TON/YIL)(KATI YÜKLER,PARLAYICI,PATLAYICI MADDELER VB.)	General Kargo 884.000 Ton, Konteyner 343.000 Teu
LİMANA AİT SON 5 SENELİK İSTATİSTİKİ BİLGİLERİ(GEMİ, YÜK, YOLCU HAREKERİ VB.)	1998 Yılı 2448 Adet Gemi 6.320.00 Ton
	1999 Yılı 2605 Adet Gemi 10.002.000 Ton
	2000 Yılı 2646 Adet Gemi 9.512.000 Ton
	2001 Yılı 2488 Adet Gemi 9.563.000 Ton
	2002 Yılı 2630 Adet Gemi 12.088.000 Ton
TESİSE YAKIN DİĞER KOMŞU TESİSLER	Nemrut Ve Aliağa Limanı

Aliağa Liman Başkanlığı Sınırları İçerisinde Bulunan 500 GRT ve üzeri gemilerin yanaşabileceği Kamu / Özel liman ve iskeleler		
	Adı	Gemi Kabul Kapasitesi / Yıl
1	Ege Gazi Aliağa LNG Termianli	120 gemi / yıl
2	Ege Gübre İskelesi / Ege Gübre Sanayi A.Ş.	216 gemi / yıl
3	Habaş Liman İşletmesi A.Ş.	450 gemi / yıl
4	Liman İşletmeleri ve Nakliyecilik Sanayi ve Tic. A.Ş.	1500 gemi / yıl
5	Limaş Liman İşletmeleri A.Ş.	Değişken
6	Nemtaş Nemrut Liman İşletmeleri A.Ş.	325 gemi / yıl
7	Petkim Petro Kimya Holding A.Ş.	1000 gemi / yıl
8	Poaş Aliağa Tesisatı	140 gemi / yıl
9	Total Oil Türkiye A.Ş.	200 gemi / yıl
10	Tüpraş İzmir Rafinerisi	1260 gemi / yıl

¹ KAYNAK: İZMİR/TCDD

² KAYNAK: İZMİR/TCDD

- **Yat Limanları**

Çeşme Altinyunus, Seferihisar Sığacık yat limanının yanısıra, İzmir kıyılarında yatlara da hizmet veren birçok balıkçı barınağı, vb. deniz yapıları bulunmaktadır. Yat turizmine hizmet vermek üzere birçok yerde yat limanı, yat yanaşma ve yat çekek yeri tesisleri, inşaat veya proje aşamasındadır.

1.12.4.Havaalanları

İzmir’de 2’si askeri, 2’si sivil 4 havaalanı vardır. Gaziemir ve Çiğli, askeri havaalanı olarak kullanılmaktadır.

Menderes ilçesinde, kent merkezine 18 km. uzaklıkta yer alan Cumaovası Havaalanı genişletme ve yeni düzenleme çalışmalarından sonra 1987’de Adnan Menderes Havaalanı ismiyle hizmete açılmıştır. 157.680 uçak ve 4 milyon yolcu kapasitesine sahip olan havaalanından her gün yurtiçi ve yurt dışına tarifeli uçak seferleri yapılmaktadır. Hava alanı yeni dış hatlar terminali binasının inşaatına başlanmış olup 2007’de bitirilmesi planlanmıştır.

Selçuk ilçesinde Efes Antik Kenti’nin yakınında yer alan sivil havaalanı, Selçuk – Kuşadası Karayolu’na 3 km. uzaklıktadır. Bu havaalanı, İzmir, İstanbul ve Bodrum’a sefer yapan küçük uçaklar tarafından kullanılmaktadır.

YOLCU TRAFİĞİ									
HAVALİMANI ve MEYDANLAR	2004 YILI			2005 YILI			2005/2004 (%)		
	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM
ADNAN MENDERES	1.403.321	1.538.960	2.942.281	1.983.831	1.676.755	3.660.586	41%	9%	24%

UÇAK TRAFİĞİ									
HAVALİMANI ve MEYDANLAR	2004 YILI			2005 YILI			2005/2004 (%)		
	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM
ADNAN MENDERES	16.991	11.744	28.735	23.171	13.112	36.283	36%	12%	26%

YUK TRAFİĞİ									
HAVALİMANI ve MEYDANLAR	2004 YILI			2005 YILI			2005/2004 (%)		
	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM
ADNAN MENDERES	25.442	30.864	56.306	28.708	33.469	62.177	13%	8%	10%

TİCARİ UÇAK TRAFİĞİ									
HAVALİMANI ve MEYDANLAR	2004 YILI			2005 YILI			2005/2004 (%)		
	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM	İÇHAT	DİŞHAT	TOPLAM
ADNAN MENDERES	13.254	11.11	24.364	19.286	12.351	31.637	46%	11%	30%

1.12.5.Kentiçi Ulaşım

- **Hafif Raylı Sistem :**

İzmir ulaşım ana planında önerilen Raylı ulaşım sistemleri, 3 aşamadan oluşmaktadır. Bornova – Halkapınar – Basmane – Konak – Üçyol arasındaki kısım Mayıs 2000'de işletmeye açılmıştır. Üçyol – F.Altay arasındaki bölümün 2005'de inşaat ihalesi yapılmış 20 ayda tamamlanması öngörülmüştür.

İZMİR METRO A.Ş. 2006 YILI YOLCU ADETLERİ													
		2005							2006				
		MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NISAN
GÜNLÜK ORT. YOLCU SAYISI	PZT-CM	78.770	75.354	63.513	63.113	74.226	72.268	69.290	76.259	63.254	70.770	76.354	78.313
	PZT-CM	41.149	41.976	27.128	30.270	42.760	38.171	34.586	37.626	30.918	36.055	40.885	45.063
	GENEL ORT.	72.702	70.904	57.645	58.876	70.031	66.768	64.663	71.274	58.039	65.811	71.777	72.772
AYLIK TOPLAM YOLCU SAYISI		2.253.773	2.127.113	1.786.987	1.825.141	2.100.924	2.069.815	1.939.878	2.209.507	1.799.200	1.842.706	2.225.086	2.183.151
YILLIK TOPLAM YOLCU SAYISI		24.368.281											

³ İBŞB. İZMİR METRO AŞ.

- **Deniz Ulaşımı :**

Deniz ulaşımı ile otobüs sistemini entegre edecek bir işletme sistemi geliştirilmiştir. Deniz ulaşımı Konak, Karşıyaka, Bostanlı, Bayraklı, Pasaport, Alsancak, Göztepe ve İnciraltı (Üçkuyular) İskelelerinden sağlanmaktadır. Bostanlı ve İnciraltı (Üçkuyular) İskeleleri arasında arabalı vapur-yolcu ulaşımı gerçekleştirilmektedir.

4

ARABALI VAPUR İLE GEÇİŞ YAPAN ARAÇ SAYISI (2005)												
OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	GENEL TOPLAM
40.905	35.647	43.705	42.931	45.000	46.739	48.037	48.143	44.686	41.943	43.003	44.670	525.409

İSKELELERE VE AYLARA GÖRE YOLCULUK DAĞILIM (2005)										
	BOSTANLI	ÜÇKUYULAR	KARŞIYAKA	KONAK	PASAPORT	GÖZTEPE	ALSANCAK	BAYRAKLI	SERBEST GEÇEN	TOPLAM
OCAK	151.613	23.109	336.399	344.116	90.486	11.503	81.048	8.911	73.833	1.121.018
ŞUBAT	144.850	19.656	300.969	271.469	89.833	12.090	85.728	7.567	74.809	1.006.971
MART	185.428	26.840	375.876	335.356	113.694	16.751	101.764	9.729	135.221	1.300.659
NİSAN	186.626	27.516	385.839	355.163	107.062	16.494	103.977	9.411	100.659	1.292.747
MAYIS	196.072	30.171	401.288	380.166	112.033	17.708	105.514	9.737	100.392	1.353.081
HAZİRAN	193.512	32.314	411.336	397.481	110.810	18.148	105.143	11.437	92.962	1.373.143
TEMMUZ	163.370	28.415	377.590	375.762	85.667	13.801	82.422	10.523	74.864	1.212.414
AĞUSTOS	170.700	30.030	397.810	383.104	95.631	14.423	97.478	10.943	79.159	1.279.278
EYLÜL	177.373	28.092	387.919	348.386	110.122	15.658	103.829	9.510	83.726	1.264.615
EKİM	166.570	26.333	329.700	322.513	99.961	13.298	85.630	6.609	87.886	1.138.500
KASIM	161.532	25.256	313.968	303.976	88.838	14.075	74.084	6.194	80.600	1.068.523
ARALIK	179.700	28.939	343.605	316.830	106.510	14.947	90.900	6.902	90.466	1.178.799

5

6

ARABALI VAPUR İLE GEÇİŞ YAPAN ARAÇ SAYISI (2006)				
OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS
40625	39010	44819	48839	49550

⁴ Kaynak : İBŞB. İZDENİZ A.Ş.

⁵ Kaynak : İBŞB. İZDENİZ A.Ş.

⁶ Kaynak : İBŞB. İZDENİZ A.Ş.

İSKELELERE VE AYLARA GÖRE YOLCULUK DAĞILIM (2006)										
	BOSTANLI	ÜÇKUYULAR	KARŞIYAKA	KONAK	PASAPORT	GÖZTEPE	ALSANCAK	BAYRAKLI	SERBEST GEÇEN	TOPLAM
OCAK	149.198	23.154	327.992	294.940	79.997	10.416	72.923	5.878	73.106	1.037.604
ŞUBAT	153.432	22.077	312.155	286.935	99.956	13.605	87.320	6.262	88.235	1.069.977
MART	190.627	28.067	367.254	340.996	118.921	16.393	102.199	7.313	108.199	1.279.969
NİSAN	190.411	31.151	379.530	349.926	108.232	17.146	100.096	7.718	102.654	1.286.864
MAYIS	150.152	33.704	425.418	369.379	116.601	19.835	111.415	8.201	110.545	1.345.250

7

1.12.6.Kentsel ve Bölgesel Altyapı Tesisleri

- **Enerji Nakil Hatları :**

İzmir kentsel bölgesinin enerji iletimi ve dağıtımı Balıkesir, Manisa ve Aydın yönünden bağlanan ana hatlarla beslenmektedir. Ana dağıtıcı merkezler Bornova-Pınarbaşı, Konak-Uzundere, Menemen-Ulukent ve Aliağa'da yer almaktadır. Halihazır haritalar üzerinden sayısallaştırılarak tamamlanmıştır.(Harita:9c)

- **Doğalgaz Boru Hatları :**

Karacabey- İzmir Ana İletim Hatı Manisa Bağyolu köyünde ayrılarak bir kolu Bornova-Karşıyaka-Çiğli'ye diğer kolu Aliağa'ya ulaşmaktadır.

Denizli-Aydın-İzmir Ana İletim Hattı, Torbalı, Buca-Gaziemir-Pınarbaşı-Bornova güzergahından kuzey hattı ile Bornova'da birleşmekte olup 75 barg basınca sahiptir. Ege Serbest Bölgesi, Pınarbaşı Sanayi Bölgesi ve Çiğli O.S.B iletim hatlarına bağlanmıştır. Botaştan alınan 1/25000 ölçekli paftalardaki bilgiler sayısal ortama aktarılmıştır.

- **Çöp Deponi (Katı Atık Deponi) Alanları:**

İzmir kentsel bölgesinde düzenli katı atık deponi alanları sınırlı oranda bulunmaktadır. Merkez kent ve yakın çevresinin ihtiyacı için Harmandalı'da projelendirilmiş ve faal olan deponi alanının yanısıra, Aliağa ve Foça'da işletilebilir alanlar bulunmaktadır. Urla-

⁷ Kaynak : İBŞB. İZDENİZ A.Ş.

Seferihisar, Torbalı, Bayındır, Kemalpaşa İlçe ve İlk Kademe Belediyelerinin kullanmakta oldukları alanların kapatılarak bu yerleşmelerin atıklarının düzenli alanlara yönlendirilmiştir.

Çevre Sağlığı Daire Başkanlığınca potansiyel alanların ÇED süreci ve ilgili kurumlarla yazışma-değerlendirmeleri sürdürülmektedir. Ayrıca 500 ton/gün kapasiteli Konak-Uzundere'de ve Menemen'de 100 ton/gün işleme kapasiteli Katı Atık Kompost tesisi bulunmaktadır.

- **Atıksu Arıtma Tesisleri**

- **İzmir Çiğli Atıksu Arıtma Tesisleri:**

İzmir Büyükkanal Projesi kapsamında merkez kentin Çiğli, Harmandalı, Karşıyaka, Bornova, Buca, Gaziemir, Sarnıç, Balçova, Konak, Narlıdere yerleşmelerinin endüstriyel atıklarının arıtılması amacıyla Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisleri Çiğli'nin güneyinde inşa edilmiştir. Kasım 2000 tarihinde işletmeye alınan tesiste ön arıtma yapılan 12 adet ön çökeltme tankı, 6 adet biofosfotik tankı, 12 adet havalandırma tankı, 12 adet son çökeltme tankı, arıtılmış su deşarj hattı, çamur tasviye ve susuzlaştırma sistemleri bulunmaktadır. Tesis yaklaşık 5 milyon nüfusa göre 12 m³/saniye kapasitede olup günümüzde 7-7,32 m³/sn atıksu arıtılmakta ve 600 ton/gün çamur ayrılmaktadır.

- **İzmir Güneybatı Atıksu Arıtma Tesisleri:**

Güzelbahçe'nin tamamı, Balçova ve Narlıdere'nin bir bölümü, İstihdam Okulu ve Yelki, Çamlıköy yerleşmelerinin tamamının evsel ve endüstriyel atıksularının arıtılması amacıyla istihkam viadüğü yanında 1.5 ha. alanda İzmir Güneybatı Atıksu Arıtma Tesisleri tamamlanmış ve Ekim 2002'de işletmeye alınmıştır. Tesis organik karbon ve azotun biyolojik, fosforun ise biyolojik ve kimyasal yöntemlerle arıtılmasını sağlayacak tarzda çalışmaktadır.

- **Havza Atıksu Arıtma Tesisleri:**

İzmir'in içme suyunu büyük bölümünü karşılayan Tahtalı Barajının Koruma Havzasındaki yerleşmelerin ve işletmelerin evsel ve endüstriyel atıksularının arıtılması amacıyla Havza Atıksu Arıtma Tesisleri Havza dışında Pancar'da Temmuz 2004 tarihinde tamamlanarak işletmeye alınmıştır. Yaklaşık 100.000 eşdeğer nüfusa ve 250 lt./sn atıksu debisine sahip tesis ileri biyolojik arıtma sistemine sahiptir.

- **Diğer Arıtma Tesisleri**

Selçuk İlçesi, Merkez Atıksu Arıtma Tesisi, Foça İlçesi Merkez Atıksu Arıtma Tesisi, Emiralem Beldesi, Hacıömerli Köyü-Aliağa, Çıtak Köyü-Aliağa, Bağarası İlk Kademe Belediyesi ve Yeni Bağarası Köyü Ortak Arıtma, Kozbeyli Köyü-Foça, Çavuş Köyü-Menemen, Çapuk Köyü-Torbalı, Helvacı Köyü-Torbalı, Bulgurca Köyü-Menderes, Çamlık Köyü-Selçuk, Şirince Köyü-Selçuk, Yiğitler Köyü-Kemalpaşa, Dereköy ve Ergenli Köyü-Bayındır, Gödençe Köyü-Seferihisar, Halilbeyli Köyü-Kemalpaşa, Pansiyonlar bölgesi-Gümüldür, Özel İdare Kampı-Foça, Eysel Atıksu Arıtma Tesisleri, Korucak Köyü-Torbalı, Çakırbeyli Köyü-Torbalı Bitkisel Arıtma Tesisleri mevcuttur.

İzsu Genel Müdürlüğüne Balıklıova köyü ile Ürkmez ve Özdere İlk Kademe Belediyeleri için Doğal Filtreli Hidrobotanik sistem Atıksu Arıtma Tesisleri yapım ihaleleri Aralık 2005 tarihlerinde yapılmıştır.

Menemen, Aliağa, Kemalpaşa, Torbalı, Seferihisar, Bayındır, Urla İlçeleri ile Mordoğan ve Gümüldür İlk Kademe Belediyeleri Atıksu Arıtma Tesisleri için yer seçimi ve fizibilite etüdüleri İZSU tarafından sürdürülmektedir.

1.13. KORUMA ALANLARI

▪ Koruma Alanları

Orman, Milli Parklar, Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Kanunu, Çevre Kanunu ile Uluslararası Sözleşmeler gereği korunması öngörülen özel statülü alanlardan oluşmaktadır.

Bunlar;

- Turizm merkezi sınırları, (Turizm Bakanlığı'ndan)
- Özel çevre koruma alanı sınırları, (Özel Çevre Koruma Kurumu'ndan)
- Sulak alan (Ramsar) sınırları, (Çevre Bakanlığı'ndan)
- Yaban hayatı koruma alanı sınırları, (Orman B. Milli Parklar Gn. Md.'nden)
- Su kaynakları mutlak, kısa, orta, uzun mesafeli koruma alanı sınırları, (DSİ ve İZSU Gn. Md.'nden)
- Doğal, arkeolojik, kentsel sit sınırları, (Kültür Bakanlığı ve KTVKK Md.'nden) elde edilerek analiz paftalarına işlenmiş ve sayısallaştırılmıştır. (Harita:10-10a)

1.13.1.Turizm Merkezleri

- Çeşme-Alaçatı TM (06.09.1982)
- Selçuk-Pamucak TM (17.12.1985)
- Çeşme-Altinkum TM (07.12.1985)
- Seferihisar-Doğanbey Kaplıcası TM (07.12.1985)
- Çeşme-Paşalimanı TM (05.08.1986)
- Selçuk-Pamucak 2 nolu TM (09.04.1987)
- İzmir-Alsancak 1 nolu TM (13.09.1989) – iptal edildi
- İzmir-Balçova TM (17.10.1993)
- Çeşme-Alaçatı

1.13.2.Foça Özel Çevre Koruma Alanı;

Bakanlar Kurulu'nun 22.10.1990 tarihli kararı ile ilan edilmiş olan Foça Özel Çevre Koruma alanı 2850 hektardır.

1.13.3.İzmir Çamaltı Tuzlası ve Homa Dalyanı Sulak Alanı;

1980 yılında koruma statüsüne alınmış olan Çamaltı Tuzlası ve Homa Dalyanı “A” gurubu sulak alan statüsündedir. Sulak alan 8800 hektar olup, kuş popülasyonlarının koruma ve üreme bölgesi niteliğindedir.

1.13.4.Yaban Hayatı Koruma Alanları;

- Selçuk, Pamucak, Gebekirse Gölü Yaban Hayatı Koruma Alanı Küçük Menderes'in denize döküldüğü kesimdeki 1000 hektarlık alanı kapsamaktadır. 1984'de 30-40 kuş türünü barındırması nedeniyle Yaban Hayatı Koruma Alanı ilan edilmiştir.

- Bayındır-Ovacık ve Arpadağ bölgesi 8062 hektar alan karaca varlığı nedeniyle 1997 yılında Yaban Hayatı Koruma Alanı ilan edilmiştir.

- Çeşme-Karaburun arasındaki Karaada, Yaban Hayatı Koruma Alanı olarak ilan edilmiştir.

1.13.5.Su Kaynakları Koruma Alanları;

İçme suyu kaynağı olması nedeniyle, planlama alanında Tahtalı Barajı, Alaçatı (Kutlu Aktaş) Barajı, Menemen Değirmendere Barajı ve Balçova Barajlarının mutlak, kısa, orta ve uzun mesafeli kaynak koruma alanları belirlenmiştir.

Tahtalı Barajı'nın su toplama havzası (uzun mesafeli koruma alanı) 55.400 hektardır.

1.13.6.Sit Alanları;

Planlama alanında birçok bölgede doğal, arkeolojik ve kentsel sit alanı statüsünde alan bulunmaktadır.

1.13.6.1.Doğal sit alanları

Doğal sit alanları genellikle kıyı bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Çeşme ve Karaburun kıyılarının büyük bir bölümü doğal sit alanı olarak belirlenmiştir. Foça'nın kuzeyi, Foça, Yenifoça arasındaki koylar, Seferihisar-Doğanbey çevresi, Pamucak bölgesi doğal sit alanıdır. Ayrıca Bornova, Çiçekliköy arası ve Naldöken ile Narlıdere İnciraltı Sahil kesimi, Çiğli, Sasalı, Maltepe, Foça sınırları ile kıyı arası doğal sit olarak tescil edilmiş alanlardandır.

1.13.6.2.Arkeolojik Sit Alanları

İzmir ve çevresindeki antik kentlerin bulunduğu alanlar arkeolojik sit alanı olarak belirlenmiştir. Bunlar, İzmir’de Pagos (Kadifekale), Altınyol, Stadyum, Smyrna (Bayraklı), Yeşilova (Altındağ), Agora, Çeşme’de Erythrai, Urla’da Klazomenai, Seferihisar’da Airai, Teos, Gümüldür çevresinde Lebedos, Kolophon, Claros, Nation, Selçuk’ta Ephesus, Torbalı’da Metropolis, Kemalpaşa’da Nymphalon, Foça’da Phokea, Menemen’de Neonteikhos, Arissia, Aliağa’da Kyme, Myrima, Gryneion, Çandarlı’da Elaia, Pitane antik yerleşmeleridir.

1.13.6.3.Kentsel-Tarihi Sit Alanları

Planlama alanındaki kentsel sitler İzmir’de Kemeraltı kentsel sit alanıdır. Alsancak (Kordon), Konak tarihi sit alanı olarak belirlenmiştir. Buca, Bornova, Urla, Çeşme, Alaçatı, Seferihisar, Selçuk, Şirince, Menemen, Foça, Yenifoça ve Çandarlı’da kentsel sit bölgeleri bulunmaktadır. Yürürlükte bulunan imar planları ve İzmir I. ve II.Nolu Koruma Bölge Kurullarından alınan bilgiler 1/25000 ölçekli paftalara aktararak sayısallaştırılmıştır.(Tablo:12)

İzmir B.Ş.B Sınırları İçinde Başlıca Tescilli Sit Alanları
Bayraklı Höyüğü (Smyrna)
Agora, Tiyatro, Stadyum, Altınyol, Kadifekale Arkeolojik Sit Alanları
Kemeraltı Kentsel Sit Alanı
Yeşilova Höyüğü
Yenikale Arkeolojik Sit Alanı
Ulucak Höyüğü
İnciraltı Doğal Sit Alanı
Atatürk Ormanı Doğal Sit Alanı
Çiğli Doğal Sit Alanı
Bornova Doğal Sit Alanı
Kıyme Arkeolojik Sit Alanı (Aliağa)
Klaros, Kolophan, Notion (Menderes)
Pamucak Doğal Sit Alanı (Selçuk)
Efes, Meryem Ana Arkeolojik Sit Alanı
Klazomenai (Urla)
Larissa

Metropolis Arkeolojik Sit Alanı (Torbalı)
Güvendik Arkeolojik Sit Alanı (Urla)
Foça Arkeolojik Ve Kontrol Sit Alanları
Foça-Yenifoça Doğal Sit Alanları
Gryneon Arkeolojik Sit Alanı (Aliağa)
Buca, Menemen, Bayraklı, Bornova, Urla, Selçuk Kentsel Sit Alanları
Aigai Arkeolojik Sit Alanları (Menemen)
Myria Arkeolojik Sit Alanı (Aliağa)
Karabel Anıtı (Kemalpaşa)
Pers Anıtı (Bağarası)

Tablo:12

1.14. EŞİK SENTEZİ

1.14.1. EŞİKLERİN TANIMLANMASI

EŞik sentezinin amacı, ikinci bölümde sayısallaştırılmış olan ve analizleri yapılan, mekansal verilerin planlama aşamasında kullanılması amacı ile tanımlanması, analiz ve sentezinin yapılarak kentsel gelişme alanlarının belirlenmesidir.

Raporda her konu için doğal yapıya dayalı eşikler ile yasal düzenlemelerle getirilmiş olan kısıtlamalar ortaya konulmuŐtur. Raporun (1.11) ve (1.12) bölümlerde ise kentsel arazi kullanışı, ulaşım ve altyapı bilgilerinin analizi yapılmıştır. Çalışma bütününde eşik alanları, kentsel kullanımlar arasındaki iliŐkiyi ortaya koyacak biçimde bir gösterim ortaya konulmuŐtur.

Raporda veri tabanları kullanılarak, doğal ve yapay eşikler ortaya konulmuŐ ve tablolandırılmıŐtır.(Tablo:13)

a. EŞikler, konularına ve niteliklerine göre sınıflandırıldığında

- a- Topoğrafik, jeolojik yapı ve su kaynaklarının oluşturduğu eşikler doğrudan fiziki coğrafyanın oluşturduğu, doğal yapıdan kaynaklanan eŐiklerdir. Bu nedenle eşikler, aŐılamaz ya da yerleşim maliyetlerini artırıcı niteliktedir.
- b- Toprak kaynakları, arazi kullanım potansiyeli ve orman kaynaklarının oluşturduğu eşikler ise doğal yapının sonucu olmakla birlikte, aynı zamanda tarımsal kaynak ve arazi kullanım potansiyeli, bitki örtüsü gibi doğal kaynak potansiyelini ortaya koyan, bu nedenle de, ekonomik faydalar, çevresel riskler ve ekolojik nedenlerle korunması gereken eŐiklerdir.
- c- Doğal kaynaklara dayalı ya da kültürel nedenlerle korunması amaçlanan, yasal düzenlemelerle güvence altına alınmış, koruma alanları ise üçüncü tür eşik alanlarını oluşturmaktadır. Bunlar, su kaynaklarının, orman varlığının, toprak kaynaklarının, tarım alanlarının, arkeolojik, kentsel, doğal sit alanlarının korunması ile ilgili düzenlemelerde yer alan ve kullanım ilke ve ölçütleri bu düzenlemelerde ortaya konan alanlardır.

▪ Eşiklerin planlama / yerleşim bakımından öncelik sıralaması

Eşiklerin planlamada nasıl kullanılacağı ya da hangi eşiklerin öncelik alacağı da planlamanın önemli bir sorunsalıdır. Eşik alanları planlamaya etkisi bakımından sınıflandırıldığında, üç tür eşik tanımı yapılabilir. (Harita:11)

a- Birinci derece eşikler:

Topoğrafik ve jeolojik yapısı nedeniyle yerleşim olanağı bulunmayan alanlar (yüksek eğimli alanlar, kaya düşmesi, heyelan vb.) ile yasal düzenlemelerde yerleşime açılmayacağı belirlenmiş alanlar (Birinci derece arkeolojik ve doğal sitler, sulak alanlar, ormanlar vb.) aşılabilir eşikler olarak tanımlanabilir.

b- İkinci derece eşikler:

- Topoğrafya, jeolojik yapı gibi doğal yapı açısından yerleşime açılması sorunlu, yerleşime açılması halinde yerleşim maliyetlerini artırıcı faktörler nedeniyle öncelik almayacak alanlar,

- Yasal düzenlemelerde kısıtlı kullanımlara (turizm, rekreasyon vb.) ya da yoğunluk kontrolü ile yerleşime açılacak alanlar,

- Seçenek bulunmaması halinde yerleşime açılacak alanlar, (toprak kabiliyeti sınıflandırmasına göre öncelik alanları) gibi eşikler, ekonomik yarar, ekolojik denge açısından korunması gereken alanlardır.

c- Üçüncü derece eşikler:

Kentsel kullanımında yasal düzenlemeler bakımından sakınca olmayan ancak yerleşme maliyeti çevre, ekolojik denge, ekonomik yarar, vb. açılarından planlamada göz önüne alınması gereken alanlar olarak tanımlanabilir. (alüvyonal zeminler, orman potansiyelli alanlar, vb.)

1.14.2. EŞİKLER

	Birinci derece eşikler	İkinci derece eşikler	Üçüncü derece eşikler
Topoğrafik Eşikler	Eğimi %40+ alanlar	Eğimi %25-40 alanlar	Eğimi %10-25 alanlar
Jeolojik Yapı	Kaya düşme ve heyelan riskli alanlar	Faylar ve etki alanları Bataklıklar, sazlıklar	Zemini alüvyon birimler
Toprak Kaynakları	1.ve 2.sınıf topraklar	3. ve 4.sınıf topraklar	
Arazi Kullanım Potansiyeli	- Sulu tarım alanları - Özel ürün alanları	Mera potansiyelli alanlar	Orman potansiyelli alanlar
Su Kaynakları	Sulama alanları (işletme, proje)	Taşkın riskli alanlar	
Ormanlar	- Orman alanları - Yaban hayatı koruma alanları		Orman dışına çıkartılmış alanlar
Koruma Alanları	- 1.derece ark.sitler - 1.derece doğal sitler - Su kaynak.kor.alanları - Sulak alanlar	- 2.derece ark.sitler - 2.derece doğal sitler	- 3.derece ark.sitler - 3.derece doğal sitler - Özel çevre kor. al. - Kentsel sit alanları

Tablo:13

- Bu tablodaki sıralama planlama alanının potansiyeli ile yerleşim alanı ihtiyacı ve yasal düzenlemelerdeki değişimlere ve planlama ilke ve politikalarına göre değişebilir.
- Eşik sentezi sonucu ortaya çıkan yerleşilebilir alanlar, büyüklüğü, konumu, kentle ilişkisi, vb. açılardan planlama aşamasında makroform seçenekleri üretme kapsamında, plan, politika, hedef ve stratejileri çerçevesinde değerlendirilmesi gereken eşikler olarak düşünülmektedir. (Harita:12)

1.14.2.1. Birinci derece eşikler

Topoğrafik Eşikler

- Eğimi %40'dan fazla olan alanlar

Jeolojik Eşikler

- Toprak kayma riski olan alanlar
- Bataklıklar ve sazlıklar

Toprak Kaynakları

- 1. ve 2. sınıf topraklar

Tarımsal Kullanım Potansiyeli

- Özel ürün alanları
- Sulu tarım alanları

Su Kaynakları

- Sulama Alanları (proje ve işletme halinde)

Orman Alanları

- Orman statüsündeki alanlar
- Yaban Hayatı Koruma Alanları

Koruma Alanları

- Sulak alanlar (Ramsar)
- Su kaynakları koruma alanları (mutlak, kısa mesafeli)
- 1. derece doğal sit alanları
- 1. derece arkeolojik sit alanları

1.14.2.2. İkinci derece eşikler

Topoğrafik Eşikler

- Eğimi %25-40 arasında olan topoğrafya, yerleşim açısından sorunlu olmakla birlikte, zorunlu hallerde yerleşime açılabilir eğim, yerleşim altyapı maliyetini artırıcı bir unsurdur.

Jeolojik Eşikler

- Faylar ve etki alanları

Faylar ve çevresindeki yaklaşık 100'er metre genişliğindeki kuşaktan oluşan etki alanlarında deprem etkisinin daha yoğun ve etkili olacağı varsayılmaktadır. Bu nedenle bu bölgeler yerleşmede öncelik almayacak bölge olarak alınmaktadır.

- Bataklıklar ve sazlıklar

Toprak Kaynakları ve Tarımsal Kullanım Potansiyeli

- Toprak sınıflamasına göre yerleşim önceliği belirlenmiştir. 3. ve 4. sınıf kuru tarım alanları, sıralamada son sırayı almalıdır.
- Ayrıca, alanın potansiyeli ve kullanım durumu göz önüne alınarak, mera alanları yerleşimde öncelik almamalıdır.

Su Kaynakları ve Hidroloji

- Taşkın alanları ve yer altı suyu yüksek alanlar çeşitli önlemlerle (taşkın önleme projeleri, drenaj yolu ile taban suyu düzeyinin azaltılması, vb.) yerleşime uygun hale

getirilebilir. Yerleşim maliyetini artırıcı bir unsur olması nedeni ile yerleşim önceliği bulunmamaktadır.

- Erozyon riski yüksek alanlar doğal denge açısından önemlidir. Bu tür alanlarda arazinin genellikle parçalı olması, yerleşimin maliyetini artırmaktadır. Ağaçlandırma vb. önlemlerle erozyonun önlenmesi öncelik almaktadır.

Koruma Alanları

- Koruma statüsündeki alanlarda ilgili mevzuatın izin verdiği ölçülerde sınırlı kullanımlar söz konusu olabilmektedir.
- 2. derece kentsel, arkeolojik ve doğal sit alanlarında, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası ile KTVK Kurulu ilke kararlarında belirtilen kullanımlar, belirlenen kurallar çerçevesinde yer alabilmektedir.
- Su kaynaklarını koruma alanları sınıflandırmasına göre, orta ve uzun mesafeli koruma alanlarında yapılabilecek faaliyetler "Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği" ile İZSU Yönetmeliklerinde belirlenmiştir.

1.14.2.3. Üçüncü derece eşikler

- Eğimi %10-25 arasındaki alanlar
- Alüvyon zeminler

Alüvyon birimi diğer birimlere göreli olarak zemin bakımından zayıf olması nedeniyle, yapı maliyetini artırıcı bir unsurdur. Ayrıca yapılaşmanın denetiminde yaşanan zorluklar nedeniyle de bu alanların afet riski görece olarak daha yüksektir.

- Orman potansiyelli alanlar
- Orman sınırları dışına çıkartılmış alanlar
- Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırı içinde Çevre Mevzuatı ve ÖÇK'nın kurulmasına ilişkin 383 sayılı KHK ilkeleri geçerlidir.
- Turizm alan ve merkezlerinde Turizmi Teşvik Mevzuatı'na göre turizm öncelikli sektör olarak alınmaktadır.
- Üçüncü derece arkeolojik ve doğal sitler

1.14.3. GELİŞMEYE UYGUN ALANLAR

Yukarıda tanımlanan ve sınıflandırılan eşiklere göre yapılan eşik sentezi paftaları incelendiğinde, İzmir ve çevresindeki alanların büyük ölçüde eşik alanlarından oluştuğu ortaya çıkmaktadır.(Harita:13)

Eşik alanları metropoliten kent çevresi ve bu bölümde tanımlanan alt bölgeler ölçeğinde incelendiğinde, kentsel kullanımlara açılacak alanların çok sınırlı, küçük, bütünlük ve süreklilikten yoksun olduğu görülmektedir. Kuzeyde Çiğli-Menemen aksında Çanakkale yolu doğusu ile batı aksında Yelki-Seferihisar yolunun doğusu kaynak potansiyeline göre uygun, eğim açısından yer yer kabul edilebilir %25-30 değerinin üzerindedir.

Bu durumda, kentsel gelişmenin metropoliten bölge ya da kentsel bölge bütünündeki yerleşim alanlarının, dinamikleri, metropoliten ölçekte kentsel ve bölgesel altyapı yatırımları vb. faktörler ile alan ihtiyaçları göz önüne alınarak, ayrıntılı olarak değerlendirilmesini zorunlu hale getirmektedir. Eşiklerin önceliklerini yeniden değerlendiren bir yaklaşımın yanısıra gelişme alanı olarak belirlenen alt bölgeler yada akslar ölçeğinde değerlendirmeler yapılmıştır.